

PRÓZA

1.místo

Petr Doležal, Pokřikov

Protoplazmická balada

V dobách, kdy bylo všechno ještě tak, jak má, a kontinuum se vyvíjelo přímým směrem, se odkudsi zjevil rušivý záblesk. Do harmonického vztahu dvou singulárně jednotných elementů osud dupnul a posedl jednoho z nich jiným prvotním účelem, s nímž měl své vlastní plány.

Tento prvek se ocitl sám – izolován, nenáviděn, opovrhován a k smíchu. Dlouhé předlouhé zlomky nanosekund narážel do chladných prvků s kladně nabitým nábojem a nepřístupnými spiny, které mu byly sice podobné, leč nejevili o kompatibilitu a tím méně nějakou symbiózu s jeho energií zájem – najít nějaké a založit s nimi prostředí pro novou sloučeninu nejméně o pěti podvojných vazbách – to byl jeho sen, pokud je tedy prvkům dovoleno snít.

Činil tak s optimismem jemu vlastním ještě dlouho, než pochopil, že i druhá částice by se k němu chtěla dostat, ale že jí to stejně jako jemu není přáno.

Během další nekonečné vteřiny začal být smutný. Pochopil, že dva stejné prvky se nemohou přitahovat a on je tedy nucen k věčné samotě v inertním prostředí, které bylo jeho domovem – ve světě všeho stejného.

I rozhodl se, že to změní, změna je přece doménou existence a bytí, a naplněn touto touhou napřel svou veškerou energii k tomuto cíli.

Leč čas je ve svých nejkratších intervalech velice škodolibý. Po krátké a zrádné dohodě s prostorem nasměroval jednu z posledních částic antihmoty jeho směrem a právě ve chvíli, kdy ten měl už skoro jasno o svém konečném protonovém čísle, antihmota dostihla jeho vnější obal a anihilovala s ním v prudkém záblesku, který je oba pohltil a proměnil v čirou energii.

Jeho místo hned zaplnily další mnohem flexibilnější prvky, které už o své budoucí podobě měli jasno dávno před ním.

Cena hrdinství

Je to podivné. Právě ve chvíli, kdy jsme chtěli odejít, zastavilo vedle nás auto, které upoutalo mou pozornost. Čím? Těžko říct. Snad svou sytě zelenou barvou, snad podivnými zvuky, které vydávalo, snad ničím a já jsem si ho prostě všiml jen tak, jako si všímám desítek jiných aut, jenom proto, že projedou vedle mě. Jedno je však jisté. To auto změnilo celý můj život.

Z auta vyskočil muž ve středních letech a v ruce pod kabátem držel pistoli. Všiml jsem si toho, když vítr lehce odvál na moment jeho cíp. Nevyznám se ve zbraních, ale to, co dokážou, vím moc

dobře. Muž zamířil k pódiu. Senátor Nýrský právě dokončil můj projev. Ihned mi došlo, o co mu jde. Vyskočil jsem a vyřítil se na muže, abych jeho plány překazil.

Srazil jsem ho na chodník. Lidé okolo si nás všimli, ale byli moc překvapení, než aby něco podnikli. Zmítali jsme se v prachu ulice. Poté zazněl výstřel.

Mým tělem projela bolest a upadl jsem do bezvědomí. Až za pár týdnů jsem se probрал v nemocnici. Vůbec ničím jsem nemohl hýbat. Byl jsem ochrnutý.

Onen senátor mi poslal děkovný dopis nebo spíše telegram.

Děkuji vám za vaši obětavost a hrdinství. Přeji brzké a úplné uzdravení. – Senátor Nýrský

K uzdravení nakonec došlo, ale nebylo ani brzké, ani úplné. Za těch deset let, kdy jsem žil jako kus nábytku, jsem se konečně naučil trochu hýbat rukama a teď v poklidu svého lůžka sepisuji knihu o mém krásném, důležitém a obětavém životě. Vždyť jsem zachránil senátora Nýrského. Už jsem sehnal vydavatele a za měsíc má jít kniha do tisku.

Dnes jsem si četl noviny a hádejte, kdo byl na první stránce. Senátor Nýrský. Tak se o něm zase mluví. Lepší načasování jsem si pro své memoáry vybrat nemohl. V článku psali, že senátor byl zatčený, protože na internetu obchodoval s dětskou pornografií. Taky prý má prsty v té známé drogové aféře a snad řídil i gang vyděračů. Byla v něm zmínka i o mě. Kdyby ho prý někdo před lety nezachránil při pokusu o atentát, mimochodem atentátníkem byl otec jedné zneužívané holčičky, mohlo dnes třicet malých děvčátek žít a statisíce mladých lidí by nikdy nezačalo fetovat.

No řekněte, není to pech? Teď abych to přepsal.

Moudrý král

Byla jednou jedna princezna a ta se zamilovala do chudého chlapce z podhradí. Každý den chodil na zámek s čerstvými rohlíky.

Ach, jak ji chutnaly. Vždyť byly přece od něho.

Byl pátek třináctého uprostřed kruté zimy a chlapec nepřišel. Princezna se ptala královského otce, co budou dělat.

„Budeme snídat chleba!“ rozhodl král a mohutným lokem dopil svůj první ranní korbel vína.

Princezna tedy pátrala na vlastní pěst, ale vše nasvědčovalo tomu, že hoch utekl z pekárny a ukradl celou královskou dodávku pečiva.

Když slezl sníh ze strání do údolí, kde se změnil v dravý proud jindy poklidné říčky, vyjela si princezna na svou první jarní vyjížďku. Bylo jí právě šestnáct.

Jeli právě okolo velké strže pod hradbami, kdy se princezna lačně rozhlížela po sluncem a životem zalitým kraji. Pak, tam na dně té propasti spatřila cosi podivného ležet.

Půjčila si od vozky dalekohled a poznala v tom čemsi dole na kamenech svého pekařského chlapce s rozbitou hlavou v pokročilém stádiu rozkladu.

Tak zjistila, že život není jen krása a slast.

Když se vrátili domů, požádala princezna služebnou o malý nožík. Chtěla si upravit nohy a služebná to chápala, neboť princezna měla příští den oslavit narozeniny.

Princezna se svlékla, podívala se zoufale do zrcadla na své nahé tělo a vzdychla.

Sedla si do lázně a rozřízla si zápěstí. Rudá krev zbarvila horkou vodu a pošpinila stěny pokoje.

Když ji našli, byla už mrtvá.

„Ale co teď bude z celé oslavy narozenin?“ ptali se ti, kterým nebyla lhostejná princeznina smrt ani ekonomická situace království.

„No, co! Zádušní hostina.“ rozhodl moudře král a usnul zdravým spánkem opilce.

2.místo

Martin Koreček, Chrudim

Nádech pláče

Vracím se z podnikového večírku. Nesnáším je.

Zastavuji pod lampou veřejného osvětlení. Je půl druhé, zjišťuji. Docela dost hodin. Ale co. Ráno nevstávám a doma mě čekají jen akvarijní rybky.

Jdu rovně k řece. Na mostě přede mnou vidím chlapa, ve kterém rozpoznávám svého švagra. Stojí na kamenném zábradlí a přechází sem a tam. Mám pocit, že musí každou chvíli spadnout.

Přicházím opatrně a tiše k němu. Nechci aby se lekl. Chvíli stojím. Naše oči se setkávají.

„Ahoj, co tady blbneš?“ oslovuji ho. Vane teplý vítr, měsíc šetří světlem jako lékárník, ale já přesto vidím, že hodně přebral.

„Lidi už nevědí, co je to čest,“ spouští bez pozdravu. Pak si, ale sedá. Zády ke mně. Dívá se do vody a povídá. Cítím nepatrný nádech pláče a lítosti v jeho hlase. To není dobré. Je zase na měkko. Řeka je v těchto místech sice mělká, ale zato plná kamenů. Jestli skočí, je s ním amen.

„Vždycky jsem byl otloukánek, ale teď mají respekt. Bojí se mě,“ přeskakuje na jiné téma. Je pravda, že se občas někde popral, ale jinak působí jako neškodný a normální muž. Tedy až na to pití. S tím vytváří potíže nejen sobě, ale také mojí sestře, která při mateřské musí po brigádách dotahovat to, co on nechá v baru.

Rád hovoří. Jeho slova častokrát předbíhají skutečnost.

„Všichni o ní mluví, ale čest je uvnitř. S tím se rodíš,“ nepřestává blábolit. Mám chuť odejít, ale smysl pro povinnost velí ne.

„Nepůjdeme domů,“ zkouším.

„Teď ať si někdo něco dovolí!“ říká silácky a výhružně máchá dýkou, která se jako kouzlem octla v jeho pravici. Vstává a zase si sedá. Nůž putuje zpět do kapsy. Brečí.

„Nemám nic. Nic jsem nedokázal,“ lituje se, nad hlavou mu prolétne netopýr a on seskakuje ze zábradlí na chodník.

„Jak nic?“ divím se, „Máš všechno. Jestli chceš auto, bazén, dovolenou u moře, tak tím se netrap. To je vedlejší. Vždyť máš hodnou ženu, zdravé děti, vlastní bydlení i práci máš. Sice špatně placenou, ale máš,“ vypočítávám, „já platím děsivý nájem a doma mě nikdo nečeká. Ty blázne, o co ti jde?“ snažím se ho povzbudit, ale nezabírá to.

„Čest ztratíš jen jednou,“ začíná na novo, „já ji mám,“ křičí, „mám!“

Kývám hlavou.

„Člověk ráno vstane, ustrojí se a ještě za tmy musí do práce. Pak na melouch a za tmy domů. Copak se nesnažím? Dělam málo? Vždyť už skoro ani na pivo nejdu. Přece to musí jít jinak. Ruce samý mozol a nemám ani na cigára.“

„Tak pojd' domů Radku,“ nabízím mu cigaretu a pokouším se zastavit jeho srdcervoucí monolog.
„Ségra tě už určitě čeká a děcka také.“

„Nečeká. Nikdo nečeká,“ pokračuje v sebelítosti.

Zastavuje u nás policejní auto a za ním další, civilní. Vystupují muži v uniformách i v civilu. Svítí mi do očí, pak Radkovi a zase mně. Ptají se na jména.

„Otravovský Lukáš a Radek Dlouhý,“ říkám a nesměle ukazuji prstem na Radka. Ten stojí u zábradlí. Beze slov, jen s použitím mírného násilí, ho popadají čtyři paže, zbavují dýky a cpou do auta s majáčkem.

Druhý den jsou toho plné noviny. V Soukenické ulici, silně podnapilý muž, ubodal ženu a dvě děti ve věku sedm a tři roky.

Zapomněla se smát

„Na co jsi v poslední době zapomněla?“ zeptal jsem se mámy.

„Proč? Něco se stalo?“ zareagovala vyděšeně.

„Ne, ne. Buď v klidu. Chci napsat příspěvek do soutěže na téma zapomínání. Tak potřebuju námět.“

„Aha,“ odpověděla už klidněji máma.

Chvilku jsem čekal jestli třeba nezačne mluvit. Nezačala.

„Třeba jestli jsi nezažila něco komického víš? Třeba jako já, když jsem šel do pátého patra pustit vodu a jak jsem pak šlapal zase dolů, protože jsem nepustil hlavní kohout a cestou dolů se mi vykouřilo z hlavy, co jsem vlastně chtěl udělat.“

„No vidíš. Tak to napiš,“ poradila máma.

„Když ono to zas tak komický není,“ namítl jsem, potřeboval bych něco zajímavějšího.“

„Zapomněla jsem se smát,“ vypadlo nečekaně z máminých úst.

Bylo to nečekané a zcela mě to vykolejilo.

„A to jako nějakému vtipu?“

„Ne, úplně,“ potvrdila a já si uvědomil, že má pravdu.

Opravdu jsem ji v poslední době neviděl s úsměvem. Pokusil jsem se o škleb, který by ji snad měl rozesmát. Chabý pokus. Skutečně to zapoměla.

„A proč? To jako, že jsi stará?“ vpustil jsem do místnosti netaktní poznámku.

Máma byla naštěstí splachovací, trochu se pousmála. Aspoň mě to tak přišlo.

Urovnávala mi prostěradlo a řekla jen : „Není důvod. Není nic, co by mi dělalo radost.“

„A nejsi nějak vážně nemocná,“ skočila mi otázka na jazyk.

„Kromě toho, že mě bolí hnáta a potřebuju náhradní kyčel snad ani ne.“

Oddechl jsem si a zastyděl. Tohle je i moje vina, že se máma neumí smát. Ale jak to napravit. Co udělat?

Přemýšlel jsem s pekelnou urputností. Máma mezitím odešla a já přemýšlel dál. Nic mě však nenapadlo. Vůbec nic, jak bych svý mámě připomenul, že se uměla smát. A že se smála nejkrásněji ze všech lidí, které jsem poznal.

Smála se na mě, když jsem byl prcek. Smála se, když jsem přinesl jedničku z rovník.

Teď už se nesměje a já si toho vůbec nevšimnul. Možná proto už se nesměje. Možná, možná, možná.

Otřel jsem si slzu a začal psát příspěvek do soutěže.

Jak oni to vlastně říkají?

Otvírám dveře na jídelnu. Už před vstupem zjišťuji, podle světla procházejícího skrz špinavou okenní tabulku, že nejsem první kdo přišel do práce.

U stolu sedí pan Netolický. Není to zaměstnanec, ale majitel objektu, ve kterém je umístěno sídlo firmy. Nikdy se nechová povýšeně, spíše jako starší kolega. Kamarád. Neustále v montérkách s milým úsměvem falešného chrupu.

„Dobrý den,“ zdravím.

„Nazdár,“ zní veselá odpověď. Vždy je veselý. I když mrzne, padají kroupy nebo jako nyní v půl šesté ráno. „Tak zase na kole?“ ptá se.

„Jo, jo,“ přitakávám a sundávám mokrou čepici.

„Začíná pršet co?“

„Nezačíná. Už prší. Celou cestu.“

„Jak dlouho to jedeš“

„Tak deset až patnáct minut,“ odhaduji váhavě.

„Ty bydlíš tam někde za spořitelnou ne?“

„Přesně tam.“ Debata už mě nudí a navíc už budu muset jít odemykat.

„Tak to máš skoro jako já od nádraží. Když spěchám, tak to jedu dvanáct minut.“

„Až mi bude tolik, co vám, tak to budu jezdit pul hodiny,“ ukončuji debatu větou uznání. Pan Netolický je opravdu muž hodný obdivu. Nekouří, nepřejídá se, nepije. V mládí se věnoval atletice, proto je asi ještě dnes schopen jezdit na kole.

Odcházím do šatny. Ještě slyším poznámku o to, že to už se vyplatí jít raději pěšky. Jenže pak mi projede hlavou vzpomínka na minulý týden. Tedy spíš čerstvá informace a najednou si říkám : Budu já ještě v sedmdesáti jezdit na kole? Co jezdit? Budu já vůbec žít?

Sundávám kalhoty a zase ta vzpomínka. Sedám si na dřevěnou lavici, jen tak v podvlíkačkách.

Tátovi našli rakovinu. Má to v ústech a na krku.

„Jak oni to vlastně říkají?“ ptal jsem se táty,“ to přijde sestra, oznámí : Pane máte raka? Jako prodavačka, která řekne poličan není jezte vysočinu?“

„Ne, normálně. Nejdřív tam byl jeden doktor a pak najednou čtyři rozhovořil se otec kupodivu i s trochou humoru,“ když si mě zavolali přednostně, bylo to jasné. Řekli, s vážnou tváří, že je to rakovinového původu. Poslali mě na rentgen a pět a dvacátýho jdu pod kudlu.“

Máma hned začala brečet. Já ji utěšoval, že to bude dobré. Při tom ve mně samotném se černé myšlenky jen vařily. Ještě mu není ani šedesát. To je málo na umírání. Já vím, pije, kouří. Vlastně si sám dost ublížil, ale odcházet přece ještě nemusí. Já to nechci.

Jistěže, je brzo mluvit o smrti. Má ještě šanci a velkou. Ale já pokaždé počítám s nejhorším a doufám v to dobré. Je to tak lepší.

Žárovka bliká, plechové skříňky kolem působí tak chladně, mrtvě. Spal bych.

Chodí špatné zprávy proto abychom si uvědomili vzácnost a sílu těch dobrých nebo jen, aby nám ublížily? Jen tak. Špatná zpráva si usmyslí, že už jsme nějak dlouho šťastní a šup, už je u nás. Ne, samozřejmě, je to nesmysl. Takový je život. Na jedno štěstí dva smutky. A že mě jich ještě čeká požehnaně, to vím také, ale nechci vědět. Co je vlastně osudu po tom jak to kdo chce?

„Čau, co je? Proč se nepřevlíkáš?“ ruší tok mých myšlenek kolega Jirka, který právě dorazil.

Trhám sebou. „Trošku jsem se zamyslel.“

„To u tebe není nic nového,“ směje se.

Oblékám kombinézu, myšlenky uklízím do šuplíku. „, Tak to jdeme pustit?“ ptám se. Jirka kýve a čas běží dál.

3.místo

Kateřina Rathouská, Praha

Patnáct minut v desítce

Do tramvaje číslo 10 nastoupila na Karlově náměstí. Sedla si k oknu, sousední místo nechala volné, černou tašku se stříbrnými přeskami položila na klín. Šmátrala uvnitř, jako obvykle hledala něco ke čtení. Vezla si román, Hodinu ticha od Ivana Klímy. Na výběr měla ještě Divadelní noviny a dva letáky, které jí vnutil pod'obaný mladík u metra. Nedokázala se zatím rozhodnout, a tak chvíli pozorovala rychle ujíždějící auta dole a mizející cvrkot na chodníku. Vůz zastavil ve Štěpánské. Znovu se ponořila do kabely.

“Hledáte jízdenku?” uslyšela hlas nečekaně blízko. Revizor, lekla se v první sekundě. Vždycky se jich bála, přestože neměla důvod - načerno poslední roky zásadně nejezdila. Oči muže vedle ní chránily brýle proti slunci. Na jejich nožičce si všimla zřetelných hlubokých rýh. Svíral úzké suché rty, nad kterými vyčníval orlí nos. Uhladil si světlé řídké vlasy. Byl to ten nepřilíš hezký typ, jehož charisma ale spolehlivě ženy zaujme na první pohled. V běžovém zmačkaném kabátu a džínách však vypadal zbytečně ošuntěle. Nadechla se a očekávala náraz do nosu. Voněl překvapivě příjemně jakýmsi drahým parfémem, do kterého pronikaly další vjemy. Vítr, shrabané listí, možná pach hlíny, napadlo ji. Nesmysl. A proč se vůbec ptá? Slušnost ji nutila odpovědět.

“Jen si chci číst,” pokusila se o běžný tón. Znělo to spíš nervózně.

“Vybral bych Divadelní noviny,” řekl muž.

Ruce se jí začaly třást. Nemohl do útrob jejího zavazadla vidět, nebo ano? Představovala si jeho úhel pohledu, ale neměla na tyhle věci odhad.

“Ano, taky je mám,” vypadlo z ní. Tiše zírala dopředu, pak se ale neudržela. “Promiňte, jak jste to věděl?”

Muž se jen nepřítomně usmíval. Z jedné ruky do druhé si přendal složenou bílou hůl. Zbledla. Vůbec si jeho pomůcky nevšimla. “Znám váš hlas,” zašeptal. “Z divadla. Pamatuju si lidi podle způsobu, jak mluví. Určitě máte Divadelní noviny, zmínila jste se svému společníkovi o přestávce, že jimi nejčastěji listujete v tramvaji cestou z práce.” To všechno byla pravda, především si o tom na premiéře povídala s redaktorem Hulcem. Přesto tu pořád ve vzduchu viselo cosi těžko vysvětlitelného. Pocit, že

je sledována, ji znepokojoval. Konce jejích prstů odporně zvlhly a vlněné kalhoty se jí přilepily k nohám.

“Už bych si četla,” vysoukala ze sebe. Ve skutečnosti teď neměla na časopis ani pomyšlení.

“Nechce se vám. Taky to znám, moc dobře to znám.” Prudce ji polilo horko. Pán má zřejmě místo zraku vyvinutý jiný smysl a vybrané jedince tím děsí k smrti. Mohla by hned vystoupit a počkat na příští spoj, jezdí to celkem často. Jenže hlídání má zrovna dneska do pěti a za moment bude celá, takže by to nestihla. Krom toho ji přeci jen zajímalo, co je podivný spolucestující zač.

“Copak vy někdy čtete?” odhodlala se k otázce.

“Jste šokovaná?” opáčil útočně. “Asi se domníváte, že my slepci se celé dlouhé dny utápíme v temnotě a o literatuře nebo tisku nevíme nic.” Mlčela. Co k tomu dodat? Uvědomila si trapnost situace, protože o možnostech nevidomých nikdy nepřemýšlela. “Omyl,” pokračoval. “Je to sice těžší, ale snažím se žít jako každý druhý. I do divadla se občas dostanu.” Jaký zážitek asi může mít z pouhého zvuku? uvažovala. Vizualní stránka se nedá vymazat. Samozřejmě ho tipovala hlavně na rozhlasové hry nebo audioknihy. “Nechodím sám, mám přítelkyni, která mi šeptá do ucha, co je na jevišti. Doma hodně poslouchám rádio.” Došlo jí, že se na nic neptala. Navzdory slepotě se zdálo, že jí kouká přímo do hlavy a s myšlenkami rovnou vede dialog. Možná by se fakt měla zvednout. Napíše chůvě esemesku, že se zdržela, a něco jí pak připlatí.

“A jak se má vaše holčička?” řekl najednou slepec a ještě víc se k ní naklonil. Jeho obličej se nyní jevil jako příliš velký. V černých sklech se odrazilo její oko.

“Dobře,” zachroptěla. Na další větu se nezmohla. Zachvátila ji totální panika, přestala myslet racionálně. Vyšinutý soused se mezitím snažil oblečením otírat o její. Vnímala zvláštní, trochu mrtvolný dech. Sexuální podtext v jeho jednání nezaznamenala, snad jen touhu po lidském dotyku. Najednou si musela přiznat, že ten hrůzostrašný chlap ji ve své podstatě přitahuje. Třeba by ho za jiných okolností dokonce pohládila a políbila. Bože, jaká zvrácenost! Raději se rychle odvrátila k okénku. Znamé budovy mezitím zahalilo šero. Je skoro doma, na téhle zastávce vystupuje. Konečně.

“Dovolíte?” řekla nepřijemným tónem, důrazně a hodně nahlas.

“Mamí, co to povídá, nikdo tu není,” ozval se dětský hlásek. Opravdu tam žádný člověk neseděl.

Vypotácela se z tramvaje a stála uprostřed Vinohradské třídy. Je přetažená a nevyspalá, tak co se diví. Evidentně začíná bláznit. Celý rozhovor byl určitě výplodem fantazie. Nerozhlížela se, ale do zorného pole se jí dostala hlavní brána Olšanských hřbitovů. Postávala tam smuteční skupinka - houf lidí s

květinami v náručích a vodící psi. Jejich nevidomí páníčci kouřili, povídali si a vzájemně se poláčávali po zádech.

Zhluboka vydechla a vykročila ke svému bytu. V kapse bundy nenašla klíče, a tak musela znovu hrabat v kabele. Zapálila si. V klidu nahmatala Klímu, noviny, letáky, starou peněženku, mobil, který by taky potřeboval vyměnit, koženkovou klíčenku ve tvaru želvy a malé neznámé pouzdro. Přešla silnici, odklepla popel a jedním tahem ho otevřela. Cigareta spadla na zem a ústa jen naprázdno polkla, když spatřila obsah: tmavé brýle, na boku viditelně poškrábané.

Čestná uznání bez udání pořadí

Vojtěch Mašín, Šakvice

Ztracený odkaz

Karel prsty pevně sevřel hrany průchodu. Naposledy se podíval do kokpitu. Jindřich měl zatáté zuby a snažil se udržet stroj v potřebné výšce. Na chvíli obrátil hlavu a opětovně Karlovi pohled.

„Skákej už, neudržíš to věčně!“ řekl. V modrých očích nebyl vidět žádný strach, přesto že musel vědět, že tohle jsou jeho poslední chvíle. Za to v nich bylo vidět pevné odhodlání, odhodlání dostat pasažéry ven živé.

Ten pohled zůstal Karlovi vrytý do hlavy, když obrátil oči zpět k tmě před sebou. Zhluboka se nadechl a polštářky prstů se pevně zatnuly do plechu, když se odrazil a skočil.

Marek Lužický pomalu procházel mezi stromy. Podle popisu už musel být blízko. Znovu vytáhnul z kapsy mobil a zkontroloval navigaci. Ano, bylo to tady, někde v okolí pár metrů. Ale kde? V zemi? Nebo v některém z těch stromů? Stromy mu přišly pravděpodobnější, nečeká se od něj snad, že se podívá pod každý list a kámen co se po zemi válí.

Dal se do zkoumání okolních kmenů. Dokázal být velmi pozorný, když chtěl, všiml si nepatrných drobností, které mohl kde kdo přehlédnout. Proto se geocatchingu tak rád věnoval. Prostě rád pátral po pokladech.

Zaujala ho dutina na jednom ze stromů. Byla už sice hodně zarostlá, ale něco by se tam schovat dalo. Pomalu a opatrně tam strčil ruku. Vždycky se bál, že ho nějaká havěť kousne.

Něco tam vážně bylo, něco studeného, plechového. Sevřel kolem toho prsty a zkusil to vytáhnout. Přes srůstající vchod se tomu sice moc nechtělo, nakonec to ale, trochu násilně, ven přece jen dostal.

Byla to krabička s nějakým potiskem, ten už ale skoro celý zmizel, takže se nedalo určit, k čemu původně sloužila. Marek se nad objevem usmál a skoro měl chuť se poplácat po rameni a pográtulovat si k dobré práci. Raději ale otevřel víčko a podíval se dovnitř.

Když uviděl obsah, úsměv mu trochu povadl. Byla skoro prázdná. Uvnitř byl jen jediný složený list papíru. Nikde žádný deníček s nálezci ani drobnosti, které by zde oni nálezci zanechali.

I když se cítil trochu zklamaný, zvědavost mu stejně nedala, aby papír nevytáhl. Byl nažloutlý a ne moc velký, přehnutý jen dvakrát. Bylo vidět, že uvnitř je něco ručně napsáno. Rozložil jej tedy a začel se do křivých, ve spěchu napsaných řádek.

Slunce začalo pomalu šplhat na oblohu a Karlovi bylo jasné, že ve dne bude tady nahoře spíš jako terč. Začal tedy pomalu uvolňovat popruhy, které mu padák upevňovaly k tělu.

Volné kusy látky se mu občas nad hlavou zavlnily ve větru, jinak ale bylo ticho. Zbývalo už odepnout poslední pásek. Podíval se pod sebe a vzpomněl si, čeho byl před pár hodinami svědkem. Co když tam ještě někde číhají? A navíc je to docela výška. Neměl ale na výběr, nemůže na tom stromě viset napořád.

Nadechl se a odpoutal poslední popruh. Několik větví zapraskalo a on se zřítíl dolů k zemi. Dopadl s tlumeným žuchnutím a náhlou bolestí v pravém kotníku. Skutálel se po mechu a listí a chvíli jen ležel a oddechoval, než se odhodlal vstát.

Kmen mu poskytl oporu, kterou kvůli kotníku potřeboval a on se mohl rozhlédnout. Neviděl nic a nikoho, podle všeho byl sám. Podíval se vzhůru, na svůj potrhaný padák, zaseknutý v koruně stromu. Ten už asi dolů nedostane. Teď ale potřeboval hlavně dostat sám sebe, a to do bezpečí. Po lese určitě obcházejí Němci.

Pomalu se začal belhat pryč, když dostal zoufalý nápad. Co když ho budou hledat? Měli na ně přece čekat, a když se neukáže ve správný čas na správném místě, budou zjišťovat, co se stalo. Určitě ano, přece by ho tu takhle nenechali. A i kdyby ho nenašli, měl by nechat alespoň nějaké hlášení o tom, co se stalo.

Neuvědomoval si, že může být kdekoliv v protektorátu a že ho těžko bude hledat kdokoliv jiný než německé hlídky. Potřeboval něčemu věřit, nesměl ztratit naději.

Sáhl si do kapsy od vesty a vytáhl pečlivě složený kousek papíru a pero. Když se balil, počítal se vším a vzal si tedy i tohle. Opřel si papír o strom a začal rychle škrábat:

Operace Magnesium selhala. Němci už na nás čekali. Sestřelili letadlo. Piloti kapitán Jindřich Krátký a major James Davis jsoupravděpodobně oba mrtví. Desátník František Konečný zemřel ještě v letadle. Viděl jsem, jak poručíka Jiřího Malinu zastřelila v lese německá patrola. Z týmu jsem zbyl jen já. Můj padák se zachytil na stromě a to mě zachránilo. Věřím, že jsem poblíž původního místa shozu. Půjdu na západ podle plánu. Pokud nedorazím a najdete tuhle zprávu, nahlaste prosím ztráty a pokuste se mě najít. Budu se snažit zdržovat v okolí vesnic.

Podporučík Karel Bednář

29. května 1944

Když dopsal, několikrát papír přehnul. Potom znovu sáhl do vesty a vytáhl malou plechovou krabičku s anglickým čajem, kterou si přivezl. Otevřel ji a její obsah vysypal dolů na lesní porost. Potom dovnitř strčil svůj vzkaz, zavřel a celé to strčil do dutiny v nedalekém stromu.

Marek si celou zprávu přečetl dvakrát. Potom se podíval do korun stromů, jako by čekal, že tam někde ještě šedesát let starý padák uvidí. Potom si vzkaz přečetl ještě jednou, a pak si pozorně prohlédl krabičku. Nechtělo se mu věřit, že by uprostřed lesa našel zprávu z druhé světové, kterou ještě nikdo jiný neviděl. Tedy kromě autora, podporučíka Karla Bednáře.

Hledání kešky se mu skoro okamžitě vypařilo z hlavy. Dopis v krabičce z druhé světové války uvnitř dutiny ve stromě mu rozhodně přišel zajímavější. A odhalení osudu onoho podporučíka Bednáře ho lákalo ještě víc. Předtím se ale potřeboval dozvědět víc o operaci Magnesium. Asi to byl některý z těch britských leteckých výsadek, ale hodilo by se taky pár detailů.

Pro dnešek v lese skončil. Vrátil se do stanu a podívá se na internet, o co při operaci Magnesium šlo. Krabičku i s dopisem si zastrčil do kapsy a zamířil na cestu zpátky.

Svítilna u stropu se mírně pohupovala a cvrčci někde ve stínech za celtou o sobě dávali hlasitě vědět. Marek ležel s hlavou podloženou pevným polštářem a na pokrčených nohou mu spočíval notebook. S malou výpomocí tetičky Wiki a strýčka Googlu se už pár dozvěděl.

Jak hádal, při operaci Magnesium šlo o výsadek malé jednotky českých parašutistů, vycvičených v Anglii. Měli se spojit s odbojem a dále udržovat spojení s Londýnem. Vyslané letadlo se ale nevrátilo a nikdo z osazenstva se už nikdy nenašel, včetně obou pilotů.

Tolik toho internet věděl k Magnesiumu, i k osudu podporučíka Karla Bednáře. Ztratil se. Takže k československému odboji si asi cestu nikdy nenašel.

Marek se rozhodl, že se podporučíkův osud pokusí vypátrat. Mohla by to být celkem zábava. Začne zítra tím, že se vydá po jeho stopách na západ, jak říkala zpráva.

S tichým cvaknutím zaklapl notebook a zhasl svítilnu. Zítra se uvidí, na co přijde.

Od východu slunce znovu procházel mezi stromy a pomalu chřoupal sušenky k snídani. Drobečky, které mu opadávaly z prstů lákaly z děr mravence a různou jinou havěť. Slyšel jejich cupitání po lesním podrostu. Byl ve stavu plné pozornosti, kdy vnímal vše, každé zašustění listů, každou nerovnost na tváři přírody. Zuby měl zatnuté a očima plynule přejížděl zleva doprava, tam a zpátky.

Hledal detail, nepatrnou drobnost. A právě ji našel. Jeho hledačský šestý smysl si na první pohled všiml nepřirozeného tvaru a spustil na poplach. Oči mu spočinuly na jednom ze stromů a na skupině zvláštních nepravidelností povrchu jeho kmene. Jednolitost rýh v kůře, táhnoucích se shora dolů, narušovalo několik míst, kde se rýhy zbíhaly směrem dovnitř k jednomu středovému bodu. Jako by se strom léta snažil zacetit nějaké zranění.

Marek ke stromu přistoupil blíž. Ano, skutečně tam byly malé díry a uvnitř... zavrtané rezivějící kulky.

Karel se ubíral lesem na západ. Nebo alespoň podle kompasu na západ. I když to pod hustými stromy nebylo snadné poznat, odhadoval, že už se blíží poledne. Bolest v kotníku ho trochu zpomalovala, ale snažil se s ní bojovat. Nemůže zastavit. Musí dál, tady v lese ho určitě najdou.

Pod nohama mu občas zapraskala větvička. Ze začátku ho to vždy vyplašilo a rozhlížel se, jestli nepřítáhl nechtěnou pozornost, ale jak se nic nedělo, postupně upustil od obezřetnosti. A to právě neměl.

„Halt!“ ozvalo se mu za zády. Zastavil. Natočil hlavu a koutkem oka zachytil postavu vojáka se samopalem. Zdálo se, že je sám. Toho zvládne. Musí. Když ho chytí, dopadne hodně špatně. Zdálo se, že Němec má výhodu, v Anglii ho ale naučili, že zdání může klamat.

Prsty se mu sevřely okolo pistole u pasu a on se otočil. Všechno jako by se zpomalilo. Němce teď viděl jasně. Byl ještě mladý a ve tváři pod helmou se zračila nejistota. Ještě si neuvědomoval, co se děje.

Karel pozvednul pistoli a vystřelil. Skoro mohl sledovat kulku, jak letí a zavrtává se protivníkovi do hrudníku. I voják stisknul spoušť, možná spíš v reakci na smrtelné zranění, než že by střílel vědomě.

Samopal v ochabujících rukou padajícího Němce vydal několik hlasitých ran. Projektily prosvištěly vzduchem a zabodaly se do kmene stromu za Karlovým levým ramenem. Až na jeden. Ten si našel cestu do jeho břicha.

Marek nožem jednu kulku vyloupl. Určitě pocházela tak z doby války. Kdo by tady taky později střílel. Co se ale přesně stalo? Má to něco společného s podporučíkem Bednářem? A kdo na koho střílel?

Zastrčil rezavou stělu do kapsy a pokračoval dál. Nedokázal vysvětlit, co ho vede, byl to jakýsi jeho instinkt. Nešel za ním ale poprvé a vždycky ho dovedl k něčemu zajímavému.

Šel jen kousek a ucítil to. Jako by měl v hlavě navigaci, která mu právě oznámila, že dorazil k cíli. Před ním se rozprostírala skalní stěna, jakých byly tyto lesy plné. A v ní jeskyně. Ani ne jeskyně, spíš jen puklina, naprosto nezajímavá díra. Něco ho k ní ale táhlo.

Karel už se skoro plazil. Podařilo se mu zastavit krvácení, nebo aspoň zpomalit, aby ho nemohli sledovat. Pistoli ztratil v lese. Kotník ho už netrápil, to jediné na tom bylo pozitivní. Před sebou měl puklinu ve skále a cítil, že dál už to nepůjde.

Prolezl dovnitř, opatrně, aby nikde neotřel prosakující krev. Zhroutil se kousek za vstupem. Do zad ho studil kámen, o který se opíral. Připomínal mu chladivý trup letadla. Přestával cítit nohy. K odboji už asi nedojde.

Krev prosákla improvizovanými obvazy a začala se mu vsakovat do košile. Věděl, že nemá moc času. Něco uvnitř ho přimělo ještě jednou vytáhnout z vesty papír a tužku. V kapse ale pod prsty ucítil ještě něco. Byla to fotografie. Černobílá fotografie. Byl na ní on a..... Kristýna. Jak mu celou dobu v Anglii hrozně chyběla. Vzal do ruky pero a začal psát.

Jmenuji se podporučík Karel Bednář. Byl jsem součástí operace Magnesium, která selhala. I já jsem selhal, a teď za to platím. Pokud tohle někdo najde, a nebude Němec, dejte prosím vědět odboji, ať vše nahlásí do Londýna.

Zastavil se a znovu se podíval na fotografii s Kristýnou. Vzpomínal na její ruce, na její rty, na její modré oči. Pokračoval v psaní.

Najděte Kristýnu Novotnou z Mníšku. Řekněte jí.....

Pero mu vypadlo a odkutálelo se někam pryč. Už neměl sílu se pro něj natáhnout. Sevřel prsty kolem papíru, jako by ho chtěl ve své pěsti ochránit. Ochablá hlava mu padla na levou stranu a pohled znovu spočinul na fotce. Přemýšlel, kde teď asi Kristýna je, co dělá. Chtěl by ji políbit a obejmout. Ještě jednou, ještě aspoň jednou, ještě aspoň...

Marek prolezl úzkou puklinou dovnitř. Někdo tam opravdu byl. Seděl za rohem, ukrytý tak, aby nebyl z venku moc vidět. Holá lebka odrážela světlo baterky a prázdné oční důlky se upíraly možná na něj, možná jen někam do tmy.

Tenké bílé prsty svíraly nějaký papír. Marek jej vzal a rozbalil. Podle rukopisu ihned poznal, že je to podporučík Karel Bednář. Ve druhé ruce měl ještě něco. Byla to fotka, vybledlé tváře dvou lidí.

Začetl se do vzkazu na papíře. Nebyl moc dlouhý. Takhle tedy podporučík Bednář skončil. Odboji už to asi nenahlásí, ale Kristýna Novotná ho přece jen zajímala. Pokusí se ji najít, pokud ještě žije. Poptá se na ni v Mníšku. Nejdřív se ale rozhodl, že Karla Bednáře pohřbí, tady v lese. Nevěděl úplně jistě, jestli tím neporuší nějaké zákony nebo něco takového, ale právě teď mu to bylo upřímně jedno.

Auto zastavilo před ústavem, kam ho z Mníšku poslali. Marek vešel dovnitř, a hledal Kristýnu Novotnou. Byla tam. Ošetřovatelka ho k ní zavedla. Prošli místností, plnou jiných důchodců až ke staré dámě v křesle u stolu.

Nevníkala jejich přítomnost, jen dál zírala prázdnýma očima na stěnu. Markovi bylo jasné, že jí ž žádný vzkaz nepředá. Sáhl tedy jen do kapsy, položil na stůl vybledlou fotografii a měl se k odchodu.

Udělal sotva krok, když ho někdo chytil za ruku. Otočil se a podíval se do očí, které se na něj upíraly. Do jasných zářících modrých očí, do očí, do kterých se kdysi díval i podporučík Karel Bednář. Kristýně se zatřásl rty a vypadala, že se něco chystá říct.

A pak to bylo pryč. Světlo zmizelo a oči byly znovu prázdné. Ochablé prsty sklouzly dolů po Markově dlani a nemocná paní odvrátila hlavu zpátky ke zdi. Marek se na ni ještě chvíli díval, potom se znovu otočil a zamířil pryč. V autě cestou domů o všem přemýšlel. Zažil další malé dobrodružství, ale tohle bylo jiné. Zanechalo to v něm nějaký pocit. To podporučík Karel Bednář. Zanechal v něm svůj odkaz. Předal mu svoje poselství.

Markéta Bábková, Praha 4

Mravenčí modlitba

Když se mravenčice Marta mravrátila z mráce, čekalo ji překvamraní. Mraveniště přimralo novou mrálovnu. Marta nebyla mráda. Mračila se a mručela. Teď se určitě všechmro zmrnění a celé mraveniště a celý smrvět budou mrjiné a vzhmrůru mrohama... ale protože byla dobrou dělnicí, složila náklad do skladu a spěchala do komůrky. Všimla si, že snítka na spaní je zaprášená a v koutě se klubou zárodky mechu. Nedá se nic dělat, ráno bude muset vstát už s kosem a všechno vypulírovat. Protože mít čisto je důležitější než spát.

S blednoucími hvězdami ztěžka rozlepila oči a hned se dala do pohybu. Čistila, nosila, sháněla, tahala, stavěla, lepila, rovnala, těsnila, kontrolovala a ukládala. Teprve potom se uložila ke spánku. A pořád jí mravenčilo v žihadle. Něco se stane. Ta nová nemá chloupky.

Marta neměla královnu ráda. I proto, že často vospávala až do slunce východu. To je lenost a lenost je nejhorší vlastnost na světě. Umí jenom lítat, natřásat křídly, která stejně posléze shodí, a klást vajíčka. To není pořádná práce. Pořád je dobře naložená a s každým se směje. Ale k tomu, aby zkontrolovala těsnění nebo klimatizaci anebo přitáhla nějakou mršinku, se nijak nemá. Ta nová bude asi ještě horší. Už několik dní odpočívá a rozhlíží se kolem.

...Bezchloupkáčů začalo přibývat. Zato nás je nějak méně. Nová se na mne často upřeně dívá, asi ví, že ji nemám ráda. Nevěřím jí, určitě se něco stane. Už teď se něco děje, ale já tomu nerozumím, protože na tyhle věci nemám čas. Ale teď už abych šla nosit. Někdo to udělat musí, že, když nepracujeme všichni.

Stalo se to před svítáním. Zase přiběhli ti průraví loupežníci! Vzali nám naše poklady, a když jsem po nich skočila, uvízla jsem zadečkem ve skulině, ti zlořečení fugové mají tak úzké chodbičky, že se k nim nikdo z nás nedostane. Byla jsem tak unavená a ty jejich drobné nožičky prostě nejsou slyšet, nikdo z nás je nestihl zastavit. Odnesli si je všechny! Vysoukala jsem se ze skuliny, sedla si před chodbičku a začaly mi téct slzy.

...,„Neplakej, Martičko.“

„U-u-ukradli nám naše zlatíčka.“

Mračila se na mne a já jsem věděla, že mi dává za vinu to, čemu jsem nemohla zabránit. Chránila jsem budoucnost a nemohla se starat o přítomnost. To dělají dělnice. Ale to tahle malá nikdy nepochopí. Žije v dnešku a nedokáže si představit, co bude, až ona dopracuje svůj poslední den. Já prožiju životy dalších dvou Martiček, co přijdou po ní, a teprve potom odložím zodpovědnost na pařež a zavrtám se do mechu. Já musím myslet i ve spánku, na to, co nosím v sobě a co nám dává pokračování. A starat se o to, aby moji malí formíci občas pozapomněli na to, že tu stráví tak krátkou dobu a že celý den jenom staví nebo běhají, a aby byli taky šťastní a měli radost ze slunce, z větrání, co postavili, nových chodbiček a mšicího džusu.

„Vy tomu nerozumíte, Vy jim nenosíte denně krmení a nehlídáte, jestli dobře přibrali a vyrostli!“

„Ale zato je nosím pod srdcem, než Vy je začnete krmit, Martičko.“

„To Vy nechápete, nic neděláte, ani nás neochraňujete!“

„To já nemůžu, moje malá, já ochraňuju ty nejmenší.“

„A kde je tedy máte?“

„Některé jen v srdci a některé už na srdci.“

„Nic takového není, naše formičátka nosíme jenom na rukou nebo na zádech. Proč jste taková!“

„Ale Martičko.“ Znovu se rozplakala. Vzala jsem ji pod křídla a věděla, že to nejsem já, koho nenávidí. Byla to únava a každodenní mravenčí práce, pro kterou si nemohla sednout a oddychnout a která ji nutila stáčet unavené oči k nejviditelnější a nejsnazší příčině všech každodenních trápení. Ke mně, protože jsem je s ní nesdílela, protože mne dobře viděla a protože jsem nepracovala kusadly a nožičkami. A tak jsem ji vzala kolem ramen a pohladila na chlupatá ramínka, protože, i když jsem cizí, ona je moje stejně, jako kdyby chloupky neměla. A šeptala jsem jí mravenčí mrodlitbu na mrobrou mroc. Protože já jsem za ni zodpovědná, i když mě píchne její žihadlo. Protože já vím a ona neví. A proto musím odpouštět a těšit, když ona nemůže.

„Mrusíná v mrešličí

mraveneček vrnící.

Mrmlá si, mrebenčí

na mráčku, v okvěti

hrachoru z mramoru,

zrak stáčí nahoru,

nahoru do nebe,

tam, kde se nermoutí

mravenci, mravenky,

kde mráček nezebe.

Dej, Pane mravenčí,

ať naše mrabytí

nikdy se neztenčí.

Mravenci ať mají se v svém živobytí mrásně, jako v mráji.“

Jiří Sýkora, Praha

Jak jsem se naučil mlčet

Tato příhoda se mi, jak už mají příhody ve zvyku, přihodila několik měsíců po mém příjezdu do Země vycházejícího slunce, konkrétně o krátkých školních prázdninách, kdy jsem dostal poprvé povolení cestovat na delší dobu sám, a jet navštívit sestru žijící v Tokyu. Cítil jsem tehdy neskutečnou sounáležitost s ostatními cestujícími Japonci, kteří se hrnuli na vlak proto, aby navštívili rodinu, účastnili se důležitých jednání nebo třeba proto, že je baví jezdit vlakem sem a tam. Ovládlo mě nadšení, asi jako malého školáka, který poprvé smí jít do školy bez doprovodu dospělého, a tak vzrušeně přesvědčuje okolí, a hlavně sám sebe, že jeho rodič, sedící několik řad sedadel za ním, jde jen koupit rohlíky. Já však nikoho nepřesvědčoval, protože nebyl v okolí nikdo, kdo by vypadal, že má na podobné vyprávění náladu, jednak i přes rozvinutou exotickou kuchyni nemají v Tokyu rohlíky nijak dobré, a jednak jsem neměl ponětí, jak se japonsky řekne „rohlík“.

Obtěžkán zavazadly jsem tedy dorazil na nádraží, vystál nedlouhou frontu ukázněně čekajících Japonců a konečně přišel k pokladně.

„Dobrý den“, pozdravil jsem, usmál se na paní pokladní a mírně se uklonil, jak káže místní zvyk. „Jednou na Tokyo,“ pravil jsem lámanou japonštinou a šermoval ve vzduchu vztyčeným ukazovákem, jako že jedu opravdu jen já sám, kdyby mi to náhodou nevěřila.

Japonka se podívala nejdřív na mě, pak na obrazovku, pak znovu na mě a spustila svým směrem lavinu takových slov, o kterých jsem netušil, že vůbec mohou v nějakém lidském jazyce existovat.

Tvářila se při tom však tak roztomile snaživě, že při pohledu na její obličejík plný naděje, že jí i přes komunikační bariéru porozumím, jsem sebevědomě přikývl a řekl: „Ano.“

Roztomilou snahu vystřídal zděšení a úlek, pokladní vyskočila jako čertík z krabičky a za několik sekund již na přepážku přiváděla kolegu, který mi kostrbatou angličtinou vysvětlil, že slečna se mě svým pětiminutovým proslovem pokoušela zeptat, zda si přeji rezervované nebo nerezervované místo, a že bohužel z mé odpovědi nedokázala vyčíst, zda jsem myslel „Ano, chci si místo zamluvit předem“ nebo „Ano, místo si najdu sám“. Oba dva se mi pak několikrát omluvili, po objasnění celého případu mi rychle vydali jízdenku a urychleně mě posílali na nástupiště.

Cesta probíhala velmi příjemně, neboť japonské vlaky se spíše než z parou poháněných ocelových ořů vyvinuly z hodinových strojků, a tak jsem za necelou hodinu a tři čtvrtě vysedal v takové vzdálenosti, kterou bych autem urazil za hodin sedm, tedy za předpokladu, že by mě nepostihla žádná zácpa. Což je ve čtyřicetimilionové megapoli asi tak stejně pravděpodobné, jako že na úřadech začnou jednou pracovat lidé, kteří by vám opravdu chtěli ušetřit čas.

Po krátké, ale opojné procházce mezi mrakodrapy, které spíše než člověkem postavené budovy připomínaly vrcholky obrovských hor, jež zde stojí už od nepaměti, jsem pocítil touhu odpočinout si na chvíli od ruchu velkoměsta, a tak jsem zamířil do Císařských zahrad, obrovského parku přímo uprostřed centra města. Parkem je obklopen palác, středobod bývalé říše povstalé z ničeho a opět se v popel obrátivší, který vedle okolních výškových budov vypadá jako malý, shrbený zenový stařík na přehlídce basketbalistů.

Oznámil jsem tedy podřimujícímu hlídači u vchodu, že mu přeji dobrý den, a že mám v úmyslu jít dovnitř. Japonec zpod hlídačské čepice jen cosi zamručel, pak otevřel jedno oko, pak druhé, a už se ke mně hnul, a spustil na mě cosi, co mohla být klidně nová teorie kvantové fyziky, ale já z toho rozuměl pouze „vy“, „sobota“ a „jít“.

Já jsem omluvně pokrčil rameny, jako že nemusí bát, že dnes je pátek a ne sobota, takže tolik nezaspal, že se omlouvám, že na sobotu něco mám a nemohu tedy přijmout jeho laskavé pozvání, a že povídání o jeho nových objevech si milerád poslechnu, až se naučím lépe japonsky.

Hlídač na chvíli umkl, aby nabral trochu dechu a mohl zpustit nanovo, jen tentokrát ne o kvantové fyzice, ale o černých dírách. Já jen nešťastně stál a opakoval mantru „Omlouvám se,

nerozumím“, která měla odhánět všechny zlé duchy nepochopené konverzace. Bohužel se zdálo, že tento hlídač je proti ní zcela imunní, a tak nadšeně pokračoval ve svém vyprávění a rozsáhle gestikuloval rukama, až mě nakonec dotáhl ke své budce a ukázal mi, že v pátek má zahrada navzdory krásnému počasí zavřeno, a že mám přijít zítra.

Lehce rozladěn tím, že si nebudu moci prohlédnout rozsáhlé sbírky květin, keříků a dalších exotických rostlin, že nebudu moci pozorovat Japonce, jež si přišli zklidnit nervy několika vzrušenými obchodními hovory a že nebudu moci císaři z jeho zahrady ukrást jeden nebo dva kamínky na památku, jsem se procházel po rozsáhlých prostranstvích obklopujících park, až jsem narazil na zmrzlináře.

Přistoupil jsem k jeho stánku, ukázal na zmrzlinový stroj, jako že bych chtěl zmrzlinu, a rozmáchl rukama, jako že chci velkou. On mi na oplátku ukázal čtyři prsty, jako že chce čtyři sta yenů. Já jsem mu podal několik mincí, jež mi směnil za velký kornout zelené zmrzliny s příchutí japonského čaje, oba dva jsme se na sebe usmáli a navzájem se uklonili, a já jsem spokojeně odešel. A tak jsem se po několika měsících v Japonsku, kam jsem přišel, abych se naučil japonsky mluvit, naučil japonsky mlčet.

Čajová revolta

Dnes.

Dnes to konečně udělá.

Seděl v obývacím pokoji, silou mysli se snažil posunout ručičky na nástěnných hodinách a prsty bubnoval o stůl. Každý den, přesně v půl páté a pět minut, po celých dvacet let, se ho jeho manželka zeptá, jestli si nedá čaj. Ještě předtím ale dá vařit vodu, a o konvičky nasype přesně čtyři a půl lžičky sypaného čaje. Jediné, co se za ty roky změnilo, byl vlastně jenom ten čaj. Nejdříve začala používat sypaný každý druhý čtvrtek, pak každý čtvrtek, pak každý čtvrtek a sobotu, pak ob den, až nakonec na sypaný čaj přešla úplně. Nikdy mu vlastně nedošlo, proč. Že nepozná rozdíl mezi sypaným a sáčkovým moc dobře věděl, kolikrát uškodil pár korun na tom, že koupil levnější čaj, než obvykle, stačilo ho pak jen nasypat do stejné piksly. Měl ale důvodné podezření, že se jí spíš líbila větší kontrola nad množstvím čaje, a mohla tak čaj připravovat ještě stejnější, než předtím.

Dnes je s tím však konec. Konečně řekne své „ne“ a nenechá se obměkčit nižádnými jejími prosbami. Udělá tak konečně svůj první krok na cestě ke své vzpouře v rámci zákona a dobrých mravů. Začne to tím, že konečně přestane pít ten stejný čaj v tu samou hodinu z těch stejných šálek, a dá si místo něj třeba kávu. Nebo kakao. Už tolik let nepil kakao. A pak konečně začne číst všechny ty knihy, které se tolik let chystal přečíst, a konečně se začne zabývat filosofií a buddhismem, jak si už tolik let sliboval. A v neděli si vyjde na ryby, když už si před kolika, snad šestnácti lety, koupil prut. A určitě dá výpověď v práci, kterou tolik nenávidí, a otevře si obchod s modely lodí, o kterém snil jako kluk. A tak postupně změní celý svůj život, a začne konečně žít tak, jak vždycky chtěl, ne tak, jak ho k tomu okolnosti dostrkaly. A všechno to začne tím, že dnes odmítne čaj.

„Miláčku, dáš si čaj?“ ozvalo se konečně z kuchyně.

„Ano, drahá.“

Zítra.

Zítra to konečně udělá.

Julie

S nesmělou ostýchavostí lidí, jež vchází na místo, které neznají vůbec, ve společnosti, kterou znají jen o málo lépe, jsme vešli do malé, zvenčí téměř neoznačené čajovny. Ještě před deseti lety by většina lidí podobné místo považovala za zcela nezpůsobilé ke schůzce dvou lidí, dnes se nad tím však nikdo, včetně nás dvou, nepozastavoval.

Julie byla pohledná, štíhlá zrzka s blankytně modrýma očima, kterou jsem znal sotva pár dní, ne-li jen několik hodin, a se kterou jsem neprohodil více než dvacet vět, včetně té, která obnášela nezávazné pozvání s nevyřčeným, ale jasným podtextem. Díval jsem se na ni, jak si svléká kabát a upravuje polštáře, na kterých hodlala sedět, a na jazyku jsem měl trapné ticho. Pečlivě jsem se hlídal, abych jí ani gestem nepomohl, neboť ženě se dnes nesluší ani náznakem pomoci, aby snad nebyla narušena její důstojnost a svéprávnost.

Počali jsme rozhovor, a opatrně jsme v rétorice kroužili kolem sebe s napřaženými slovy místo mečů, a pokoušeli se jemnými výpady přimět toho druhého, aby nám o sobě co nejvíce prozradil. Zoufale se snažila udržet si svůj ostrůvek soukromí, dokonce i v době, kdy se sluší a patří vystavovat svou duši na odív všem, kdo jsou ochotni koukat či poslouchat, a dokonce i těm, kdo ochotni nejsou, kdy porozumění je snem každého spořádaného občana, a absolutní ztráta soukromí je jediná posvěcená cesta, jak této nirvány dosáhnout.

Kdybyste se mě tisíckrát zeptali, čím mě tato dívka zaujala, musel bych pokaždé odpovědět, že nevím. A kdybyste se mě tisíckrát zeptali, jestli mě vůbec něčím zaujala, musel bych pokaždé odpovědět, že ano. Julie byla okouzující krásou dívky, která o svém půvabu zatím nemá ani tušení, a tak se obléká s nesmělou vyzývavostí, neboť věří, že kdyby se oblékla jen o kousek méně dobře než dokonale, nikdo by na ní ani okem nespočinul. Jako mnoho dívek a žen měla za to, že bez muže není nic, ale hleděla si toto nic střežit se zuřivostí psa z posledních sil bojujícího o klidný spánek svého pána.

Seděl jsem naproti ní a pozoroval její drobný nosík a její pihy rozsypané po obou lících, a uvědomoval jsem si, že mám strašnou touhu spáchat ten hrozivý, protiplatónský hřích čistě fyzické lásky, vrhnout se na ni a líbat ji na rozkošná ústa, roztrhnout blůzku a dosyta rukama laskat její drobná ňadra, stáhnout její džíny a hladit ji po jejích hebkých bělostných nohou. Toužil jsem zapomenout na tu smutnou a odvěkou pravdu, že i když se dva milenci objímají tak těsně, jak to jen jde, pořád jsou si od sebe neuvěřitelně vzdáleni, a že i když dva splynou v jedno, stále jsou každý tak strašně sám. Chtěl jsem ji sevřít v náručí a pevně ji k sobě tisknout, tak pevně, až bych ji zcela rozdrtil, a postupně z ní vymačkal její srdce a duši, a tu pak rozdrobil po místnosti a pečlivě v ní hledal její sny a její strach, její bolest a její štěstí. Pak bych si ty střípky nasypal do kapes a dívku si odvedl domů nebo kamkoliv, kde bych o ní mohl říci, že je má. Hleděl jsem do jejích očí a viděl, že ona myslí na to samé. Touží do mě nahlédnout, listovat si ve mě a hledat, jestli jsem já konečně ten, který jí přinese štěstí a úplnost, jestli jsem ten, se kterým konečně dojde naplnění a splní účel své pozemské cesty.

Dopřál jsem si doušek čaje a přemýšlel, o kolik lehčí by bylo hledání toho éterického štěstí, toho pomíjivého snu a naděje, kdybychom se alespoň odvážili domnívat se, kde jej hledat. Kdysi za námi oběma přišli šťastní a prozradili nám své tajemství, totiž štěstí se ukrývá na dně sklenice a v ženském lůně, a vše, co kromě toho na světě existuje, je nadbytečné. Pak přišli moudří, ukázali nám, že alkohol

a sex nejsou nic než utrpení, sebrali nám naše hodnoty a jistoty, rozbořili naše světy, zabili Boha, životu vzali smysl a duši nesmrtelnost, a nenechali nám ani blaženou slepost víry, ani hrozivou útěchu sekularismu. Poté se začali mezi sebou přít, kdo je učenější a osvícenější, a nakonec odešli, a my zůstali nešťastní a nemoudří. Pak jsme běhali jak myši v kleci a zoufale se snažili utéct z akvárií našich životů, jen abychom si uvědomili, že nikde mimo ně není voda, ve které bychom mohli žít, a tak jsme přišli za staršími a ptali se jich, kde moudrost a pravdu skrývající štěstí hledat, a oni nám ukázali knihy, které ti moudří napsali předtím, než navždy odešli, a tak jsme četli Platóna i Marxe, Tomáš Akvinského i Friedricha Nietzscheho, studovali životy stoiků i beatníků, a ptali se sami sebe i ostatních, kdo má pravdu a v čích slovech se to štěstí skrývá, tak dlouho, až se náš sen roztržtil na tisíce malých střípků a smíchal se šedivou všedností a tupou bezcitností našich životů, kde čeká na někoho dalšího, aby jej posbíral, roztrždil a pomohl nám jej poskládat.

Každý jsme sám dopili svůj čaj, každý sám zaplatili, jen formálně společně vyšli ven, ostýchavě jsme se rozloučili a každý sám jsme odešli domů. Julii jsem už nikdy poté neviděl.

Jitka Dvořáková, Žďár nad Sázavou

Kterak český Honza o draka přišel

Bývalo zvykem, že s podzimním větrem přilétli draci. Vznášeli se nad krajinou a chtivým pohledem hledali nějakou tu princeznu. Zubatá ústa rozesmátá, ocas plný bábrlat a štrápce kolem uší. Sem tam některý z nich sletěl střemhlav k zemi. Tu však k němu přiskočil Honza a rázně drakovi ukázal, kde je jeho místo. Princezna byla zachráněna.

Šla jsem za město draky hledat. Šněruji si to po kopci, hlavu vykroucenou, ale nic nevidím. Že by ještě bylo brzy? Nebo hledám na špatném místě? Obrátila jsem kroky zpět a proplétala se ulicemi města. Snad se draci uhníždili blíž k lidem. Nakukuji do výloh, sem tam cinkne zvonek nade dveřmi krámku, ale českého draka nikdo neviděl.

Blíží se večer a do mě se dává zima. Chladný podzimní vítr mi rozcuchá vlasy a vmete hrst barevných listů pod nohy. Ještě naposledy se ohlédnu na kopec za městem a v očích mi kmitnou jiskřičky. Po obloze létá drak. Běžím zšeřelou ulicí, vybíhám z města a funím do kopce. Hledám draka mezi mraky, ale vidím pouze hradby zvětšující děšť.

„Moc nelétá.“ Otočím se po hlase a vidím malého usmrkaného kluka, jak smotává šňůrku na klacík. O kus dál poskakuje v trávě drak.

„Můžu se podívat?“ Přikývne. Hrnou se k třepotající potvoře a zvedám ji. Vyskočí mi z ruky a plácne sebou do trávy. Zklamaně se ohlédnu na kluka. Pokrčí rameny a dál motá svůj provázek.

Setmělo se. Vyhrnuji si límec a bez rozloučení se vracím k městu. Za mnou poskakuje igelitová potvora s nápisem Made in China. Je mi zima a smutno. Český drak asi vymřel.

Hradby v nás

Za patnáctileté manželství jsem víc jak čtrnáct roků prožila s dětmi na mateřské dovolené. Mou pracovní náplní bylo přebalovat kojeňátka, učit děti sedět na nočníku, smrkat a držet lžičku, zalepovat odřená kolena, vodit děti do kroužků a posléze do školy, psát s nimi domácí úkoly, vést je k pořádku a vařit, prát a uklízet. Chovat, utěšovat, motivovat v případě potřeby i trestat.

Mluví se o boření národních hranic a otevírání se světu a já zatím kolem sebe vybuchovala vysoké hradby sociální izolace. Teď za nimi stojím a snažím se nakukovat škvírami do velkého světa. Občas musím odběhnout, protože se mi připaluje oběd na plotně, ale stále častěji se vracím a poslouchám život tam venku. Když povyskočím, uvidím svět.

Jednou se mi podařilo chytit se okraje a vydrápat se nahoru. Seděla jsem vysoko a užasle hleděla do daleka, to vám byla nádhera. Nedávala jsem však pozor a spadla zpátky, pořádně jsem si natloukla. Nějaký čas trvalo, než jsem se zase postavila na nohy.

V noci mívám sny, že hradby zmizely, já stojím uprostřed velkého světa a mohu jít, kam chci. Ráno se však probudím a jdu krmit miminko a chystat svačiny školákům.

Nedávno jsem zjistila, že se hradby na jednom místě začínají rozpadat. Když mi to vyjde, chodím do těchto míst, prsty odlamuji úlomky kamenů a dychtivě nakukuji dírou ven. Je to úžasné. Zatím je otvor malý, sotva prostrčím ruku a zamávám na lidi kolem. Někteří se zastaví, dají se mnou řeč, pomohou odloupnout kamínek a jdou dál.

Den za dnem se volný prostor rozšiřuje a hradby se boří. Víím, že jednou spadnou, já pak zamávám na děti, řeknu jim „ahoj,“ a půjdu si svou vlastní cestou. Teď ještě musím vyprat a vyžehlit, umýt podlahu, uvařit oběd, jít s kojeňátkem na vycházku a nakoupit, upéct dort a zabalit dárek, zkontrolovat úkoly, dojít pro syna do cvičení a cestou koupit krmení pro křečka.

Petra Štarková, Brno

Klub přátel fyzické činnosti

„Tati, prosím tě, musíš to stihnout zaplatit dneska!“ opakovala naléhavě Eliška a se sepjatýma rukama poskakovala před otcem. Tomáš vyhlédl zpoza obrazovky antigravitačního tabletu, která se s tichým vrněním vznášela ve vzduchu před ním.

„No vždyť jo. Já jsem přece jasně řekl, že s maminkou chceme, abys do toho kroužku chodila. Fyzická práce je důležitá a v dnešní době se k ní normálně vy děti už skoro nedostanete. To když já jsem byl mladý...“

„Tati!!“ přerušila dcera netrpělivě proud jeho vzpomínek.

„Tak ukaž, já se na to podívám,“ souhlasil a natáhl ruku, aby do ní uchopil dcerou podaný papírový notýsek. Otevřel jej, sraštil čelo a klopotně slabikoval těch několik neuměle napsaných slov.

„Taky to nemusela psát psacím...“ zavrčel otráveně. Některá písmena musel odhadovat. Už dávno si nebyl jist, co znamenají.

„U-po-zor-ňu-jeme, upozorňujeme..... co?“ natáčel sešitek z různých stran, jako by mu to mohlo pomoci. Pak vstal a popošel blíž k světlu.

„Upozorňujeme ro-di-če, že plat-bu za krou-žek “Klub přátel fyzické činnosti,, je nut-no pro-vést slo. Co je to za blbost?“ obrátil se na dceru rozmrzele. Dívka krčila rameny.

„Aha, ono to ještě pokračuje.“ Několikrát na sešitek poklepal, než mu došlo mu, že stránku je nutno obrátit uchopením listu a jeho otočením.

„Slo-žen-kou. Cože?!? Tak ono je to tu doopravdy. Tak oni to FAKT myslí vážně!!! To si snad dělá z rodičů srandu, ta vaše učitelka!“ rozohnil se a švihl notýskem na stůl. Vzápětí se vzpamatoval a provinile pohlédl na dceru.

„To jsem neměl říkat,“ uznal omluvně. „Pochop ale, že takovou kravinu po mně nikdo nemůže chtít! To by za chvíli mohli vyžadovat, aby se rodiče měsíc nemyli jenom proto, že vy se budete učit o středověku.“

„Je to jenom kroužek, tatíí.... A říkal jsi, že by mi fyzická činnost prospěla. Že není dobře, když dnešní děti už tyhle věci nemají šanci zkusit,“ připomněla mu dcera úlisně.

„Právě, jenom kroužek,“ povzdychla hlava rodiny. „No jo, tak se teda podíváme, kdy vlastně zavírá pošta.“ Tablet po chvíli vyhledávání prozradil potřebnou informaci. Úřední hodiny na všech poštovních úradech v zemi byly, jak se ukázalo, jednotné od roku 2015. Alespoň něco. Tomáš si povzdechl, nasoukal se do svého vodě-odolného outdoorového oděvu, protože venku to vypadalo na zářijový deštík. Tablet vyměnil za brýle se zabudovanou navigací a trochu nejistým krokem se vydal vstříc anabázi pátečního odpoledne.

Trasa vedla jejich sídlištěm, pak skrze park a podél protihlukové zábrany lemující vozovku. Nakonec prokličkovali spleť uliček do staré zástavby. Tomáš si stíral kapky potu z čela i přesto, že jeho hi -tech bunda slibovala dokonalé odvětrávání.

„Jsme tady,“ ukázal na budovu s proskleným čelem. Dcera si ji se zájmem prohlédla.

„Není to tu nějaký.... starý?“ otázala se opatrně.

„Je. Protože stát nemá peníze. A pošty už se nepoužívají tolik, co dřív,“ odušil. Pak se ale zahleděl na štítek vedle hlavního vchodu.

„To se mi snad zdá!!!“ zavyl zoufale a chytil se za hlavu.

„Co se děje?“ chtěla vědět Eliška.

„To, že tahle budova už dávno nefunguje! Je zavřená. Asi sem lidi fakt nechodili. Nejbližší fungující pobočka je...“ použil vyhledávač v brýlích, takže to chvíli trvalo, “...v hlavním městě?!? Jen ta jedna, ostatní prý dávno zavřeli,, hlesl po chvíli vysíleně. Ona téměř tříkilometrová procházka dá netrénovanému člověku zabrat. Eliška se tiše rozplakala.

„To už do pěti nestihneme ani rychlodráhou!“

„No jo, no. Dlouho jsem na poště nic nepotřeboval,“ prohodil otec provinile. „Nebul,“ rezignoval po půlhodině marného utěšování, „já s tebou teda zítra do té Prahy pojedou.“

Cesta do hlavního města měla alespoň tu výhodu, že ji nemusel šlapat pěšky. Navigace je spolehlivě zavedla před sídlo posledního poštovního úřadu v zemi. Personál, oblečený do historicky vyhlížejících uniform, se jich ujal celkem ochotně.

„My vám tu všechno vysvětlíme,“ hlaholila starší ze dvou slečen s okrasnou koženou brašnou přes rameno. „Něco potřebujete, nebo jste se přišli jen tak podívat?“

Slova se ujal otec:

„Chceme zaplatit složenkou...“ pronesl důležitě. Slečny se po sobě podívaly.

„Hm, tak to bude možná trošičku problém. Jednak nevíme, jestli tu ještě je náš specialista na nakládání s hotovými penězi a pak.... přinesl jste si vlastní propisku?“ Otec se na ni zadíval zdrcujícím pohledem.

„Vlastní propisku? To se musí?!?“

„No.... původně tady nějaké erární byly. Jenže je neustále kradou sběratelé. To víte, taková propisovací tužka dnes má velkou hodnotu. Nezůstala nám ani jediná. Je to divný, vždyť kdo s tím dneska umí psát?“

Tomáš se na chvíli zamyslel. Pak položil ruku dceři kolem ramen a pomalu s ní zamířil směrem k východu:

„Víš co? Do toho kroužku prostě chodit nebudeš. Ta vedoucí bude nejspíš blázen a ještě by vás tam naučila spoustu zbytečnějš nesmyslů,“ rozhodl a vydali se zpět před vznášející se obrazovku.

Zdeněk Pavel Kranz, Desná

Stará plovárna na Sázavě

Vyprávěj chceš-li a měj na paměti, že čas plynoucí neúprosně, pomalu a jistě, okusuje břehy proudu vzpomínek. Omývá vybledlý akvarel odložený do prachu staré půdy. Akvarel pokrytý prachem a zapomněním. Vzpomínky jsou jak ten lehounký prach. Vznášejí se, víří a zakrývají pigmenty barev.

Zapomenutý obrázek lze oživit jen dechem, nebo vynést na světlo. Rozjasní se, připomene osvěžující a tekoucí vodu. Je to jako očištná lázeň, zapomenutý křest živého času. Skládačka z polámaných větvíček a rytina do naplaveného dřeva stoletou vodou. Je hledáním kořínků života

je podkrýváním půl století staré historie, hledáním rákosí neregulovaného břehu v neupraveném bahně tůňek a zátočin. Je poutí podél smutných vrbiček, olší a osik. Odhalením nahatých a krouticích se travin, tlejícího listí s vůní rybiny a stříbrných bříšek okounů. Němí rybáři zde sedávali a hladěli na stále se měnící a utíkající hladinu. Splývali s proudem vody a času.

Kluk-blond'ák, samá ruka -samá noha. Nahodil udičku-zlodějku se splávkem korkového špuntu a brčka. Vykukuje z rákosí zdali někdo nejde, třeba porybný, ztělesněný zákon a hrozba ztráty těžce

nabytého vlasce ukončeného ostrým háčkem. Klukovské pytláctví je porybnými odměňováno shovívavým pohledem slepce, který rozeznává jen světlo a stín. Vodoměrka natropí drobné vlnky, je klid a ticho. Jen z dále ozývá se křik koupajících se dětí, vřískot děvčat a sladká vidina malinové zmrzliny. Je rozhodnuto. Vytáhne vlasce s návadou z vody, nátáhne strunu na krátký vrbový prut, opustí místo v bahně rákosí a pustí se směrem ke dřevěné lávce, ze které lze přehlédnout skoro celé koupaliště. Vyleze po dřevěné konstrukci raději než po schodech a usadí se na ráhno věšadla podpěrného pilíře, který roste přímo z vody. Zalehne na vodorovný trám jako pozorovatel srostlý s hrubou konstrukcí lávky. Lávkou chodí lidé od Rica na Žižkovu ulici. Je zde dobrý výhled po proudu na dřevěnou plovárnu, na hemžení lidských naháčů, výskání dětí, které občas přehluší píšťalka bdělého plavčíka. Velké a dřevěné koše bazénů vypadají jako by stále a na místě plavaly proti proudu řeky. Mírně se pohupují na kovových pontonech pod dřevěnou podlahou s ochozem kolem a lávkou opřenou na louce pod kabinami převlékáren. Je to přístavní molo kývající se pod dovádějícími naháči. Kypí životem a jeho skromnými radostmi. Pluje, pohupuje a schovává se mezi průhlednými záclonami slunce a stínů. Pod korunami starých vrb a olší, důstojný koráb, zanořený pod hladinu řeky, zakotvený nad tejemnou hloubkou tůně. Nad ní se odráží ve vodní hladině skokanský můstek s pružným prknem. Odrostlí kluci a děvčata pobíhají mezi břehem a můstkem. S křikem a pištěním se znovu a znovu vrhají do hloubky tůně. Nebojí se rozčísnout hladinu hlubiny, zmizet a pak se vynořit a doplatit ke břehu. Tam může jen odvážný plavec, který se nebojí hloubky a proudu. Malý pytlák- pozorovatel, přitisknutý na trámu lávky, jako zasněžený plavčík na ráhne lodi, sní o odvaze skočit do hlubiny tůně a plavat. Hlavně skočit a ponořit se do hlubiny. Rozhodnutí se blíží, zítra se odváží. Slezte dolů po pilíři lávky až ke hladině. Je zde perfektní skryš. Je to pozorovatelná, dokonalý domeček klukovské fantazie, provoněný řekou a tlejícími naplaveninami, hlavně pak velkými klukovskými plány. Chlad od vody a prodlužující se stíny prozrazují podvečer. Bude nutné vylézt a pamatovat „na navrátila“, jak říkává maminka. Vyšplhá po konstrukci, seběhne po dřevěných schodech lávky, proběhne podél sluncem vyhřátých kabin a majestátní vstupní brány. Projde ulicí podle „rokosáku“, kolem mlékárny a kovárny, krámku s mejdlíčkami a různými dobrotami. Koruny hlohů bobtanají červenajícími plody, ze začouzené kovárny zazní kladivo a kovářina jako podvečerní klekání. Proběhne vrátky u domu. Po večeri ulehne s nutkavou představou tajuplnosti tůně pod skokem a ponoří se do hlubiny spánku. Ráno je skoro jako každé jiné, rozespívané ptačí drobotí, nasvícené probuzeným sluncem a vůní nasycené a zádumčivé řeky. Udičku-pytlačku nechal doma, doběhnul k bráně plovárny, prošel pod jejím klenutím a s odhodláním bosýma nohama po prohýbajících se prknech u kabin zamířil až k můstku nad hladinou. Na plovárně je skoro ticho, jen pár lidí. Stojí před rozběhem na skokanské prkno. Dřevěné koše bazénů se lhostejně pohupují těsně nad hladinou líné řeky. Čas se nezastaví zrovna tak, jako ta voda. Na rozhodnutí je sám. Hubené chlapecké tělo je najednou neskutečně malé do splhlých trenýrek. Zápas se strachem je každý jiný, ale od věků stejný. Po proudu řeky o pár stovek metrů dál v kanceláři „Skleněného paláce“, sedí táta odhodlaného kluka. Pán v koženém kabátě, pohrává si na stole s pistolí. Ztělesněný strach. „Buď vstoupíš do strany, inženýre, nebo půjdeš do výroby!“ Z okna v přízemí nad řekou se ozývá pláč nedávno narozeného třetího bratra. Skoč!! Rozběhne se a šplouchnutím uzavře tůň. Pod vodou otevře oči. Je zelená, prosycená bublinkami vzduchu. Nic tajemného. Ruce i nohy začnou instinktivně zabírat vzhůru ke hladině. Tam nahoře je světlo, radost a všechny naděje. Jakmile hlava prorazí hladinu, zmizí strach. Doplave k okraji dřevěné podesty bazénu a vyhoupne se na ni. Nikdo si nevšimnul toho zápasu, zadržného dechu a hromového dunění v hrudním koši. Kluci a holky, všichni na koupališti splývají s ozvěnou přátelské plovárny, haštěří se a smějou. Klukovské oči nabraly šmolku oblohy a lesknou se jak záblesky vlnek na hladině, smějou se. Dobře ví, že v téhle chvíli zvítězil nad neznámou hlubinou a překonal lidský strach. Jeho tatínek taky. Odešel raději do výroby. Bylo léto 1948.

Naděžda Jeníčková, Vítanov**Něžná**

„Víš, chtěla bych být motýlkem. Létat ve svěžím dechu větru, mazlit se s květy a líbat je sosáčkem. Před rosou skryla bych se pod listový deštníček. Ach, byla bych tak krásná!“

Celá se rděla, když mu to v trávě vyprávěla. Oči zavřené. A když je otevřela:

„Fuj, to je hnusná chlupatá housenka! Zašlápní ji!“

Poprvé spolu

„Pojď, vysvlékneme se z nudy. Uvidíš, bude se ti to líbit. Neboj se, každý měl své „poprvé“ a šel do toho znovu. Pro ten nádherný pocit, který pocítíš až tam.“

Nevím.

Váhám.

Dívá se mi do očí.

Dívá se tak krásně.

Trochu se bojím toho neznáma.

Pro mne to bude poprvé a on už je zkušený.

Je milý.

Je sebejistý.

„Tak tedy ano,“ souhlasím.

Cosí na sebe navlékl, aby se jistil. Mě přivázel.

Jeho ruce se pohybují pomalu, ale jistě. Hledají ta správná místa

Věřím mu. Jsem mu zcela oddána.

Dýchám zrychleně, srdce mi buší.

Líbí se mi to. Jsme spojeni stejnou vášní.

Pomalu stoupáme.

On už je na vrcholu.

Pomáhá mě.

Konečně.

I já jsem na vrcholu.

Křičím vzrušeně:

„Ach bože, jak krásný pohled je z té výšky na matičku zemi!“

Žere koza také pampelišky?

U cesty rostla něžná květina neznámého jména.

Kráčel kolem pán a zpíval si:

„Pam, pam, pam, pam,“ květiny si nevšímal.

Běžela kolem liška. Hledala obživu pro mlád'ata v pelíšku. Nevnímala květinu.

Přiběhly děti, natrhaly hrsti pampelišek a upletly si z nich věnečky. Chvíli je měly na hlavách, ale pak odběhly k potoku pouštět je po vodě.

Šla tudy koza. Tam ukousla lupínek, tu travičku, zahleděla se na cestičku. Uviděla květinu. Neváhala ani vteřinu a už ji měla v hubě.

Ta kytky chtěla vykřiknout:

„Nežer mě! Já jsem přece...“ a vzpomněla si na člověka – pam, pam, pam, na lišku a na děti s pampeliškovými věnečky – a už z ní byla kaše v kozím bříšku.

Náhle začalo bouřit, pršet a nenasytná koza zmokla.

Jaká květina rostla u cesty?

(Jestli myslíte pampeliška, tak jste ve velkém omylu. Ta mlsná koza si ukousla modrý kvítek bouřky, jak jistě pozorný čtenář uhádl.)

Bohumír Procházka, Jičín

Našli jsme KŠ (surreálno)

Aááááááá, ale možná to znělo úplně jinak, ženské ječí různě. To teď ale vůbec nebylo důležité. Obrátila se, utíkala ke mně a omotala se. Neznáme se dlouho a tak jsem jí před několika vteřinami řekl, ať jde napřed, že se vyčurám.

A teď ten úprk a omotání a slovo: „Mrrrr rr ...“ Pak už jen koktala beze slov. „Mrtvola?“ řekl jsem zbytečně a ona kývala a byla ráda, že nemusí mluvit, stejně by nemohla. Šel jsem směrem odkud přiběhla, protože muž by v takových chvílích měl ukázat statečnost. Statečný jsem nebyl.

To, co ukazovali ve slušných detektivkách decentně, bylo tu v reálu a decentně nepřilíš. Na obličejích brýle s tmavou obroučkou, placatá čepice – kšiltovka vedle ležící. Ruce jakoby teatrálně rozhozené. „Musíme někam zavolat,“ řekla Mon a vytáhla telefon. „Počkej, prosím počkej,“ leží tu dlouho, nějaká hodina není důležitá. Podívala se na mne, jako by nevěřila. Překvapil jsem ji:

„Dobře si zapamatuj to místo,“ a obrátil jsem k návratu. Pak jsem se vrátil a za výrazným stromem postavil jsem kamenného mužíka, který pro nezasvěceného vůbec nevypadal uměle. Ale my jsme si ho snad zapamatovali.

S Mon vydali jsme se na tuhle cestu – dovolenou, až na podzim, kdy se mlhy drží dlouho a brzo se stmívá. Na tomhle všem jsme se shodli. Snad pochopila moji zásadu: chceš-li poznat holku, vezmi ji na cestu. A tak jsme se na dlouhých blátivých cestách poznávali. Hráli jsme hru na bloudění. Když sejdeš z cesty, kolmo na ní a budeš mít v neprošlapaném lese trpělivost, musíš jednou narazit na další cestu. V tom neprošlapaném lese jsme právě byli.

Mon uměla naslouchat, tím se od většiny ženských lišila. Přiznám, sobecky, že jsem se tuze potřeboval vypovídat. Mon to poznala, respektovala – body pro ni.

Teď ale pojala rozpačitost a já potřebu všechno vysvětlit. Nešlo to rychle, potřeboval jsem něco málo popřemýšlet. Vzal jsem ji za ruku. Neucukla, ale dotek nebyl vřelý. Podstatné, že jsme stále byli spolu. Moc jsem to potřeboval. Oba. Další body.

Napaběrkovali jsme sladká velká červená jablka, stihli otevřenou prodejnu. Chleba, vejce, máslo, sýr ještě měli. Mon nechala zabalit větrník a dvě kremrole, věděla že větr. rád. Body. Ale já pospíchal na internet. Ano, nemýlil jsem se. „Pojď, sem, prosím!“

„Připálím ty vejce.“ „Nevadí. Tak to vypni.“

Posadila se mi na klín a spolu jsme četli: „Karel Šebek, český surrealistický básník ... odešel z psychiatrické léčebny v Dobřanech a od té doby je nezvěstný“ Otevřel jsem mapu, našel náš penzion a Dobřany. Nebylo tolik daleko.

Při vajíčkách vyprávěl jsem o svém pátrání, o korespondenci s paní doktorkou z Dobřan. Doma tohle všechno mám, ale nejsem si jist, zda bych našel. Možná v levém regále ve sklepě. Ale při hledání objevil bych spoustu dalších témat a nastalo by ono obávané větvení, které odvádí pozornost od hlavního tématu.

Při jídle zjistil jsem, že mám opravdu hlad a chuť. Na vajíčka a na Mon. Však - věděla to ona? Ještě bylo zapotřebí vysvětlit: „Že je to on, vím skoro určitě. Dovedeš si představit, co by z toho udělala televize Nova? Jsou i jiné možnosti.“

Nevím jestli chápe, nevím jestli vnímá. Bez slova umývá nádobí, pak sebe. Zaléhá. Celá se krásně svine do klubíčka, kradmo ji pozoruju.

Klikám. Skládám si objevené básně a shromažďuju do jednoho souboru. Předčítám. Přistihuju se, že hlasitě. Nevím, zda Mon spí, zda se zlobí, na co myslí. Nevím nic. Chci aby lilo.

Netroufám se Mon dotknout. Nedaří se usnout. Pootvírám potichu okno. Prší.

xxx

Ráno normálka. Snídaně a tak. Jen řeknu: „Musíme.“ Kývne. Ví na co? Od domácích půjčuju si rýč.

Jdeme dlouho, včera ta vzdálenost jako by nebyla. Dnes po dešti vše rozbahněné. Boty se boří, jsou promočené. Po odbočení z cesty marně hledáme. Nefňuká, ale vidím, že se chvěje. Pak teprve velký strom s mužikem. V očních důlcích má napršeno. Je to vidět i přes brýle, které jsou nerozbité. Začínám kopat. Chvilí kouká, pak klekne a rukama vyndává velké kameny. Je to moje skvělá Mon. Body. Že hloubka stačí, řekli jsme si očima. Bylo třeba uchopit tělo. Pomohla. Nakonec stejně žuchlo. Zahrnování šlo rychle. Ulomil jsem kratší a delší klacík, svázal do křížku, rýčem zatloukl. Stojíme u hrobu, ruce spjaté. Pokouším se o otčenáš. Neumím. Modlí se ona, plynule, já opakuju.

Potom ještě báseň J Š:

*„Dívej se do tmy je tak barevná
uvidíš lesy třpytící se sněhem a vzdálená pobřeží
svůj obličej odrážející se šťastným úsměvem na hladině moře
když jsi zapomněla na svou minulost bludičky
která provázela pocestné do bažin.“*
Potok je blízko, myjeme si ruce.

Říkám – promiň, musím se vrátit. Říká – neopouštěj mne. Jdeme zpátky oba. Vytahuju křížek, rozvazuju. Provázek do kapsy, klacíky ve tvaru křížku položím na zem. I ten, kdo by hledal, nic nepozná.

Cesta zpátky rychlá. Jdeme za ruce, velmi těsně. V hospodě se svítí. Naše zablácení vzbuzuje pozornost a úsměv. Svařák a hodně cukru. Mají ho tu v takové mističce se lžičkou. Začínám všední řeči. Zabrala v nich, dáváme další svařák. Svítí jí oči. Mám pěknou Mon. Body. Nesmíme tu zapomenout rýč.

Máme zatopeno. Bez velkého mytí zaléháme. Vtiskne svou prdelku do mého klína. Sní si svůj surrealistický sen. Je přece moje Mon.

xxx

Nazítří bylo slunce a vydrželo do neděle. Hodně chodíme ale do jiných směrů. Vydařená dovolená. Na nádraží se loučíme jako staří známí, kteří o sobě ví téměř všechno.

Polibek na schodech metra byl poslední. Už jsme se neviděli. Na žádný z emailů nepřišla žádná odpověď.

Petra Gasnářková, Brno

Bílý

Když vyšla z domu, světlo jí zapálilo do očí. Čerstvý sníh odrážel slunce v milionech směrů. Konečně! Konečně je to zase tady. Zima.
A bílo.

S lesem hned u baráku nemusela mít starost, kdy vyjít a kdy se vrátit domů. Prostě šla. Šla krajinou, kde nebylo živáčka, protože všechny panelákové postavičky zalezly k ústřednímu topení s první sněhovou vločkou. Nikoho nečekala.

O to víc pak poskočila překvapením, když jí na uchu přistála sněhová koule. Zběsile se rozhlížela kolem a chystala odvetu.

Odkud to přišlo?

Kdo to je?

"Kdo to byl?!" řekla teď už nahlas se sněhem uplácáným do příslušné ráže. Odpovědělo jí ovšem jen ticho. Vyčkávala. Času měla dost. Dřív nebo později se pohnout musí. Pak ho dostane, ať je to kdokoliv. Patrně škodolibý soused.

Do ticha praskal mráz a ševalili zimou zaskočení ptáci.

A pak přišla další.

Sněhová koule přiletěla jakoby odnikud a skončila jí na rameni. Rozběhla se směrem, kde tušila střelce, ale v poměrně přehledné krajině neviděla nic.

Až pak...

Pak to spatřila.

Na sněhu mezi stromy byl zvláštní stín. Stín, který neměl majitele. Zastavila se a zamrkala. Copak se ještě dnes neprobudila? Něco se jí zdá...

Zkusmo hodila hroudu tím směrem. Když se nad stínem rozprskla, věděla, že zasáhla. V bílém prachu rozpoznala obrys.

"No počkej..." bylo jedno, co je zač. Teď je to úhlavní nepřítel. Ten, co si začal. Vrhla se za tím obrysem, fixující oči na jeho stín, připravena povalit ho do sněhu.

Kanady nechávaly v zemi hluboké rýhy a sněhové vločky padaly z větví, když za tím pádila. Jenže to utíkalo. Rychleji, než ona.

"Počkej! Zastav! Bojuj jako chlap!" volala za tím. Stín se chvílemi laškovně zastavil, aby zas poodběhl.

Věděla, že ho musí dostat do večera. Až ta věc nebude vrhat stín, bude jednoduše v...

Nadběhla si do míst, kde tušila malou skalku. Terén za ta léta znala. Cestou nabírala zchlazenými prsty sníh a tvarovala další kouli.

"To si vypiješ..."

Nad skalkou hodila svůj sněhový šrapnel a skočila do bílé mlhy.

Marně.

I když si málem vyrazila dech, zase seděla jen na sněhu.

Nebo ne?

Stín sněhové hroudy se zvedal zrychleně tam, kde by čekala hrud'.

Zamrkala a snažila se zaostřit. Rozpoznávala obrysy, teď jí přišly téměř lidské.
 Pro pořádek rozplácla další sněhovou kouli tam. Kde tušila hlavu.
 Zaprskalo to.
 "Mám tě." řekla, teď už potichu. Začínalo jí docházet, že tohle nemůže být normální. Asi jí už hrabe.
 "Jo, máš mě." přitakalo to.
 "Co jsi zač?!"
 "Musím něco být?"
 "Jsi tak... bílý. To jsi zimní duch nebo tak něco?"
 "Třeba tak něco."
 "Nebo skřítek?" vyzvíдалa dál. "To bys byl pěkně přerostlý skřítek." stiskla ho pevně stehny, aby neutekl. Něco jí říkalo, že zbytečně.
 "Musím něco být?" zopakoval Bílý "Pokud ano, neměla bys to vědět právě ty?"
 Zamrkala a soustředila se. V obrysech pod ní se mihly modré oči.
 Přísahala by, že se smály.

Ráno se vzbudila zkrěhlá, hlava jí třeštila. Otevřeným balkonem foukal do pokoje sněh. Už ze zvyku se podívala kolem sebe, aby podle prázdné lásky poznala, co že to může za její delirium.
 Ale nebyl to špatný sen.
 To ne.
 Jen ta bolest hlavy...
 Pamatovala si večer, ještě před západem slunce byla... kde vlastně? Hledala lásku pod polštáři i pod stolem.
 Jak se dostala domů?
 Jednou... třeba dneska... už s tím chlastem opravdu musí seknout! Čím se to sakra tak pokazila?!

Nikde
 V celém pokoji, v kuchyni ani jinde
 nenašla prázdnou lásku.
 Asi se střískala už venku. Kam to šla? Kanady stály ve špinavé louži vody. Oblečení se zvlhlé válelo opodál.
 Mobil, který strávil noc v provlhlé kapse, nenastartoval.
 "Fajn, teď už se ani nedovím, jestli jsem si volala odněkud taxíka..." zavrčela sama pro sebe.
 Pak jí došlo, že je zaručený způsob, jak se to doví.
 Peněženku držela štítivě, dvěma prsty daleko od sebe. S cvaknutím ji otevřela a zamžourala jedním okem (to bude bolet, to bude bolet, to bude bolet...) a pak vytřeštila oči.
 Nechybělo nic.
 "Kde jsem včera krucinál byla?!"
 Zavrčela balkon a nechala navátý sněh rozpouštět na koberci. Bosým palcem do něj čárala otazníky. Něco si pamatuje... něco ano... ale není to normální...
 Ven vyrazila poklusem. Teprve svítalo, ale kde jinde měla hledat odpovědi?
 "Já jsem tak pitomá!" zavrčela sama pro sebe nad absurdností situace, čímž akorát vyděsila pejskačku, která jí míjela na mostě.
 "Bílý! Bílý! Kde si??.... ježiš já už křičím na přeludy, to není možný!"
 Pod mostem zaskřípěly koleje a s ostrým svištěním se vyšvihly nad stromy. Pak se jako divocí kovoví hadi začaly pokládat do větví.
 "Bílý!..." těsně nad hlavou jí prosvištěla kolej a pnula se dál, jak úponek hladové rostliny.
 Tryskem pádila závějemi, utíkala sama přes sebou a k sobě zároveň.
 V dálce zatroubil vlak.
 Tiché ráno protnulo dunění, jak kdyby měl přijít konec světa.
 To když se po kolejích napnutých ve větvích řítila parní lokomotiva. Stromy vrzaly a řvaly. Vypadalo to, že nevydrží.
 "Tak už se ukaž!!" snažila se překřičet peklo kolem.
 Lokomotiva funěla nad lesem, nad ní. Zatroubila... spíše zařvala jak vzteklé zvíře a z komína se vyvalily tony černého popela. Vítr ho vzal a hnal se s ním lesem. To už si zakrývala oči, uši, klečela ve sněhu a prosila, ať to všechno skončí.
 Vítr ji polechtal za krkem a rozsypal saze po lese. Mrštil jimi do míst, která dřív byla tak panensky bílá.

Vlak se ztratil někde za kopcem a koleje se s bolestným skřípěním vracely zpět na své místo. "Něčím fakt hnusným jsem se sjela..." pomyslela si, když hledala ztracený dech. Pomalu otvírala oči a pozorovala tu spoušť prachu a ulámaných větví.

Kdesi napravo od ní se mihl stín. Stín, který už zdaleka nebyl bílý.

"To bylo podlé." řekl jí, když ho dohnala.

"Co??"

"Ta lokomotiva..."

"To nebyla moje práce!"

"Vážně?"

Na pozadí zasněženého lesa ho teď bez problému poznala. Nevěděla, kdo nebo co je, ale vrátilo se to jako neúprosný přelud z nočních můr.

Nebo to ona ho snad vrátila?

Bylo jí zima a úzko. Nechácala se.

"Nehřeješ." zašeptala a z úst jí šly obláčky páry. Z nebe se zase začal snášet sníh.

A s každou další dopadlou vločkou splýval její sen s okolím stále víc, až v jednu chvíli zmizel docela. Držela ho. Cítila ho a slíbila si, že tentokrát ho nepustí. Fixovala očima jeho stín a bála se šera, bála se, že s nocí i ten zmizí.

Možná už opravdu napořád.

Její vlastní stín obepnul ten jeho. Obtočil ho jako had a držel, vsákl se do něj docela, splynul v ledovém objetí. Třeba už nikdy nebude mít vlastní stín...

Ležela v kuchyni na zemi téměř nahá. Vítr si pohrával s průsvitnou noční košilkou, pod kterou se rýsovala každá jehlička husí kůže. Vzbudila se chladem uprostřed noci. Všechna okna byla pozotvíraná.

Jak se sem vrátila?

A proč?

Chce zpátky, zpátky do svých snů!

"Bílý!" zakřičela z okna, ale odpověděly jí jen nadávky sousedů.

Vystřelila ze dveří. Bosé nohy braly schody po dvou. Ne, to tedy ne! Nechtěla domů! Vrátil se!

Tak jak byla, sama ledová a bílá v té noci, vběhla do lesů. Ostré kamení pod sněhem a hroty kalužinových krust jí rozedřely nohy do krve. Každá stopa teď zanechávala rudý otisk - memento šílenství.

Možná to bolelo, možná bolest v hrudi byla horší. Nevnímala to, stejně jako nevnímala ostrý mráz.

Kdy se tak ochladilo?

Taková zima tady přece nikdy není.

Ledový vítr zpíval ve větvích a křupající sníh ho doprovázel v zoufalé kakofonii.

Volala ho. Doufala.

Co je?

Čím je?

On?

Ona?

Chce to vůbec vědět?!

Celý minulý svět se rozpouštěl a zase tuhl v rudých stopách vedoucích lesem. Na ničem nezáleželo.

"Co tu děláš?!" zaznělo nocí nesouhlasně, ale pro ni to byl nejkrásnější zvuk na světě.

"Měla jsi být doma! Umrzneš!"

Tápala po hlasu mezi stromy, až ji zachytily jeho silné paže. "Nikam nejdu! Zůstanu. S tebou!"

"Do rána seš tuhá!"

"Možná!"

"Běž domů!" vítr se rozfičel nanovo a z větví padaly hromádky sněhu. Třásla se, zuby jí nekontrolovatelně cvakaly, u nohou zamrzala krev z otevřených ran.

"Ne bez tebe." Vypravila skrze drkotající rty.

"Já s tebou jít nemůžu." znělo rezolutně v odpověď a jeho ruce ji natočily k městu, snad i popostrčily k odchodu.

"To tys mě vždycky poslal domů, že?" docházelo jí. Docházelo jí, jak je hloupá. Nakrásně to všechno může být jen výplod její fantazie, přece bude vždycky krutý. Tak krutý, jak krutá je realita. Ať je, co je, je jiný. Tak jiný,

že by bylo směšné být si jen nechat zdát, že by mohl zůstat s ní.

Stín.

Přelud.

Ledová touha.

Jak bez té může být?

Nohy přestaly poslouchat. Snad by ještě mohly, kdyby je měla vůli vést. Ale ona nechtěla. Sníh jí najednou připadal teplý a svět nejkrásnější, když ještě slyší ten dech nad sebou. Usmála se, když si v posledním záchvěvu vzpomněla na všechny ruské pohádky...

a pak už byla tma.

I když okna byla otevřená, přece jen se necítil nejlépe. Když ji pokládal do postele a zakrýval péřovou dekou, nervózně těkal k stoupačkám ústředního topení. Vyrval by je ze zdi a zahodil.

Mohl by pak zůstat s ní?

Když se zmrzlé tělo rozešlo, chytla ho za ruku a přitáhla k sobě. I přes všechn led cítila horskost lidského bytí.

Ale on byl...

....nelidský?

Snad to bylo únavou, snad oblouzněním z zimních dní, že si ani nevšimla jak vedle ní mizí, jak dodýchává, a ruka, kterou držela, už je jen hrstkou rozbředlého sněhu. Po břiše se jí rozlévaly ledové potůčky všemi směry, každý z nich důkladný ve svém umírání.

Když naposledy zavzdychala, nezbylo nic.

Stála u okna a v prstech si hrála s cigaretou. Mráz na sklo kreslil ty nejkrásnější květy, ale nechala ho venku. Nepovolila, všechny radiátory jely naplno. V bytě bylo snad třicet. Vysychal.

Ten, kdo ho pronajme dál, to jistě ocení.

Když za sebou zabouchla dveře, usmála se faktu, že klíče zůstaly uvnitř.

Usmála se i tomu, že neví, jestli je to fakt.

Žije svůj sen?

Do lesa už nespěchala, šla rozvážně, jak se chodí v průvodu na pohřbech. Nevolala. Nebylo koho.

Pod mostem projela úplně normální lokomotiva, která vůbec nečoudila.

Jen se na ni tázavě podívala.

"Vyčítáš si to?" zněla ta otázka.

"Ne." zněla by odpověď, ale ona mlčela.

Prošla lesem až k místům, kde se navátý sníh ještě třpytil bílý a neporušený. Stála a čekala, než se z nebe začnou snášet další sněhové vločky.

A ony slétaly a ulpívaly na ní, jako by chtěly zakrýt všechno zlé, co se tu kdy stalo. Pokryly jí tvář, ramena, propalovaly se hrudí.

Stávala se jimi.

Ony byly s ní.

Z černých vlasů zbyla ledová vlákna tažená větrem do lesního prázdna.

Zkřehlé nohy se podlomily.

Na stromě se zachechtala vrána a přilétla blíž, aby jí nic neuniklo. Dívala se svými ptačíma očima do lidských, nelidských, co stále více modraly.

Když se jí prsty v křeči zaryly do zmrzlého sněhu, pochopila, odkud se vzal.

Snění je zvláštní svět.

Snění je divné místo

pro život.

"Vyčítáš si to?" zeptala se vrána Bílé.

Pokrčila rameny.

"Stejně bychom nepřežili jaro."

POEZIE

1.místo

Vendula Vartová, Stará Boleslav

Nepřestals

Skulinou tvého dechu

se zmítám Spoutaná

Nepřestals

Svítá

pro potěchu

schoulená pod tvých beder střechu

jak potápka

Ne jako lidský tvor

zasténám

Mon cher

encore

Encore

Jak pannu ze šustí

svlékáš mě v kukuřičném poli

Pod tvýma rukama se drolí

pruh jizva brázda zrn

Pár doteků

A klas je holý

V podkoží mám

z inkoustu noc

O vlasy otři mi ji

Měníš mě

svou černou zmiji

v slepýše

osleplé ráno bílá káva

voní mi v důlku na břiše

Pomíjí den je širošero

jsem nařezaná na pruhy

lampáři ostří ostruhy

jdu světlem oděná

svou tmou si nesu v šátku

Jen co se večer rozváže

přejdeš mě

jako křižovatku

Jistota

I v hlubokém spánku cítím

jistotu tvého těla

Opřenou do mých křivek

A noc

je náhle rozevřená

jak náruč
nevěstinek

Usínáš s dlaní

v důlku od mé brady
zavřels mě jako knihu
na sté stránce
Jsem nekonečná
ve tvém listování
Knize knih
ve tvých rukou podobám se

Krajina bez cest prosta směru

Čistý a nepopsaný sníh
Jdi a piš cesty V pološeru
s důvěrou najdu svůj směr v nich

Dnes

jsem zase neřekla

sto slov
A měla jsem je říct
Teď vězí ve mně zas
jak tupé dráty
Svačinu máš
A mobil Běž
A zpátky o půl pátý

Sto slov

kterými jsem oněměla

Jsem pouhý tlampač frází

Svoboda

slova

pro ženu

jsou slova jimiž schází

Jak už mi neříkají

Jsem máma od čtyř dětí

Jsem beduínka s šátkem

který si občas vážu přes oči

Jsem slepá jistota

Korouhev bojovníčků

Písečná bouře si mě otočí

Jsem stezka v horách

v zdůvěrněném kraji

Směr jsem už ztratila

A Kuráž

už mi neříkají

Skleněné letokruhy

Pod kůrou letitého skla

v skleněných letokruzích
se touha dávno rozeschla
Jsme nablízku si druzí

Plevel

Mezi hřbitovy
se život roztahuje
Ten plevel lipový
jenž utiskuje túje

Strom

V zrcátku topolových listů
už rozsvěcí se podvečer
K mým bosým nohám k bokům přístup
a obejmí mě člověče

Ořeší

Po hořkých kapkách ořeší
chutnají podzimy v mém kraji
A po vratiči u pěšin
Chutnají mlhou hlínou vším
nač vzpomínám
a nač si vzpomínají

Podzimí

Spadáno
vlhko
Už je podzimí

Lze vrátit listy do koruny
prázdné a pusté jako struny
Struny co v mlze
mizí mi?

Poslední

Poslední listy žlutě visí
Proti lucernám

Poslední svoboda
kdy si
slétají
volně bůh ví kam

2.místo

Markéta Vlková, Libušín

fontána

fontána famfára rarášek na hrášek
rysky a trysky, whiskas i whisky
fontána do rána rozprsky paprsky
batole na stole zůstaneš po škole

ruší gravitaci
a je jí to putna
jen tak pro legraci
dobírá si newtona

jen tak bezdůvodně
zákony si mění
stříká nad i pod ně
pro své pobavení

fontána kantýna kantoři na oři
 holenku pro lenku kdepak máš stravenku
 paci paci v práci
 jak to zdůvodní
 že se pozdě vrací
 k zemi původní

že se vpravo vlevo všude dokola vždycky tak nevhodně neuvěřitelně drže
 rozvodní

rozříště – do příště – roztríštěně
 štěkavě kapkami ostří štěně
 duchna buchta kuchta prach
 chachacha chaluha žlababa bach

tryská za hranice
 někam ještě více
 rozesmátě breptá
 co se neříká

v rozkapaném smíchu
 od hlavy až k břichu
 příliš seriózní lidi
 postříká

věřit

onoho dne
 kdy se zřítila katedrála
 a v troskách zůstala
 šňůra
 od závěsu na kůru
 poděkovala jsem
 tišeji než obvykle
 natáhla šňůru
 a dřevěným kolíkem
 na ni rozvěsila chorál
 notu po notě

JSB aneb Holohlavá

když Bacha taháte za vlasy
 vydává zoufalé čtyřhlasy
 objemná hříva jen vzdychla si
 už je po ní

škoda ho, meastra v paruce
 jen když ho hladíte po ruce zhomofoní

rosa

je brzy je zeleně
 něco se láme
 ne smutkem
 pláče
 trochu studí
 minulo neminulo
 vlnky depky cinky klam
 každé kapky
 je někomu líto
 slova přerostla
 pranoty v pralinkách
 a úděl
 mince za maminky

Ruce

hladit si králičí srst
 možná proto máme ruce
 anebo patří do hlíny
 třeba jsou člunkem ve strunách
 prodloužením loutny
 snad poutkem
 háčkem k mlčícím
 a
 uměly by
 hledat za tmy
 a na tamtamy
 vyrýt rytmy ritu

a
 dopadly by
 na blány bubnů
 a -
 neukapat lítostí
 tak dlouhosrstou
 možná proto máme rychlost
 tu šílenou rychlost
 a ruce do písmen
 zahozené

Pro báseň

pod lupením už
 sbírali bahno
 je moc hnědé po ranách
 ani rána styděla
 se za to pod
 vodou lhala kamení
 jí měklo v ruce
 schovávala proč ji
 diamanty chladí a jiní
 chodí po podkovách

donést slova
 přichystaná

nevěděla že ona musí na krk čápa

3.místo

Vladimír Cetkovský, Zlín

ÚTLAK SPISOVATELŮ (PROTEKTORÁT BÖHMEN UND MÄHREN)

Jednou kolem Těsnohlídka
 prošla celkem těsno hlídka.

30 PŘÍPADŮ MAJORA ZEMANA

Pestré pásmo dovedené do absurdna
šest a dvacátým dílem svým Studna.

KAMARÁDKA

Nemá žádná negativa v době, kdy je nahá, Iva.
Zato já mám negativy této malé nahé Ivy.

JAKEŠOVA DCERA

(politická fikce, aneb co by se stalo, kdybychom je tenkrát nevincinkali)

Taky je z ní politička.
..sama je, jak v poli tyčka.

OTEC POČETNÉ RODINY PO NÁVRATU DOMŮ

Když proti mně (ožralému) stojí tolik střízlivých,
ušetřen já nezůstávám i poznámek jízlivých.

MLÁDENEC NA BATERKY

Dobíhání rozjetých mých vlaků
nestíhají stárnoucí mé aku.

CO SE DĚJE NA SEVERU

V Jablonném pod Ještědí
nešli spát. Tam ještě dí!

DŮSLEDKY PROHIBICE (VOLNĚ DLE VISACÍHO ZÁMKU)

Nechci věřit svému zraku
– došel mi rum do svařáku!

DOCENTKA SE NÁM ZAMILOVALA DO ÚDRŽBÁŘE

Přesto, že IQ měl nižší,

hrál si s ní jak kočka s myší.

NĚKTERÁ BÍLÁ PEČIVA TÁPALA OHLEDNĚ ROKU, KDY NÁS OBSADIL RUS

V šedesátém osmém přece!

..řekl starý rohlík vece.

PROGRES V SEVERNÍ KOREJI

Have a fun!

Kim-Čong-Un

MLÁDENEC NA CESTÁCH

Kurvičku ne árijského typu koupil jsem si na předměstí Pekingu,
poté, co jsem v horách Žluté řeky dostatečně užil týden trackingu.

NEVHODNÝ TERMÍN MENSES

Eseseska, že sem hezká, přišla mi..

..a zrovna dneska!

VÝCHODNÍ OSVÍCENÍ

Širé Rusi odkaz:

čehokoliv vodka z.

KŘESŤANSKÝ ÚTOK

S cynickým šklebem

mlátí mě chlebem.

ZDĚŠENÍ VE VATIKÁNU

Ježišmaríja!-právo Šaríja!

LABORANTKA NA JEDNU NOC

S tím, co měla pod trikem,
to zavánělo hattrickem.

PO NÁVRATU Z VÝCHODU

Smějící se Bestie
v důsledku té cesty je.

**BABIČKA SI PŘI SLEDOVÁNÍ DVD „EL LESBOS DI PERVERZO“ POVZDECHLA:“AJ,
AJ!..NECO SE CHESTÁ!“**

Umělé penisy
připnula Anny [čti E:ný] si.

RYCHLOVKA

Šup!...a měla na triku
ne coitální praktiku.

MLÁDENEC NAHRADIVŠÍ DÍLČÍ NÁVYKY POHLEDNÉ VEGETARIÁNKY

Místo mrkve
byl on (mrk!) ve.

MÍ DĚTŠTÍ HRDINOVÉ A KOMUNISTICKÁ ČERVENÁ NIŤ V HISTORII

Old Shattherhand, Sam Hawkens a Vinetou.
Novodobou naší furt se vine tou.

LIDSTVO VYVÍJÍ ČÍM DÁLE LEPŠÍ A MODERNĚJŠÍ TECHNOLOGIE

Chladné oči satelitů vidí
miliardy zbídačených lidí.

TOUHA PO ZASLOUŽENÉM ODPOČINKU NA PERIFERII

Maže kurva z noční
po ulici Boční.

NAD RÁNEM SI PŘILEHLA FANYNKA

Vy držíte lajnu!
..tak já si k Vám hajnu.

AFRICKÁ MILENKA SE ZDÁNLIVĚ MUŽSKÝM JMÉNEM

Na řece Limpopo
kouříme s Grimpo po.

DĚJINY VÁLČENÍ OD PRAVĚKU DO ROKU 1916 V KOSTCE

Bitva na stromě – Bitva na Sommě
(neobsahuje Bitvu o Guadal Anal)

Z CELEBRITNÍHO ŽIVOTA II

Kybernetické stroje se pomocí nul a jedniček dorozumívají a řídí.
Bulvár je z nich vyrábí.

JAK SI TO DĚLALA V USA

V chaloupce strýčka.
Sama.

APHORISMIA/HŘÍČKY:

Volit má obdobné důsledky, jako fandit.

Tisková chyba: Řekové na pokraji Bankoku.

Eva je nějaká otrávená ! *(jeden z posledních postřehů ministra propagandy doktora Goebbelse)*

Vize konta Paraple: Velký bezbarierový útes.

Měl milou a krásnou ženu. Vzájemně se neznaly.

Jedním z problematických bodů důchodového systému jsou senioři.

Spořím na spoře oděnou.

Svůj život má jasně nalejnovaný.

Byla vzdělaná, šikovná a většinou nad ním měla i orální převahu.

Rozporuplný jak pocity katolických rodičů úspěšné pornoherečky

Čestná uznání bez udání pořadí**Jan Horníček, Rychnov nad Kněžnou****O modlitbě**

z ukrytého ticha

v mysli za myšlenky

mám strach proto míchám

filozofy s šenky

přeřvu v rytmu hodin
v hluku slov a klišé
Boha (teď se hodí
jak moc mluví tiše)

a když ticho dá mi
otázky co mrzí
stavím origami
papírových tvrzí

Smutná

buď zdráva a chceš-li
klidně mi i připij
já přes tebe kreslím
nové archetypy

s přáním - padaj hvězdy
(drolí se mi nebe)
zpět si srdce vezdít
do podloubí žeber

byli jsme jak džbánec
s nalomeným uchem
dolomit ho? ba ne
rozbít dělobuchem

Co přešli mlčením

měl pro ni jen oči
pohled napjatý od sukně
až tam kde z jejích kroků
rostla dlažba

toužil se nachýlit
přitisknout rameno na rameno
jako se k sobě tisknou domy
v nočních ulicích

a toužil být paličatý
jako bývají blázni
kterým ten večer neskončil

ale měl pro ni jen oči
a pár slov

Za sklem stíny

polykal dny
a připadal si jako ten srkající odpad
kam chtěl smýt špínu
myšlenek

pak pozoroval zimu
přivřenou mezi dveřmi
mezi podzimem a jarem
a jak z ní roztržené
padal na odhalené nervy chodníků
mrazivý sních

pak k němu přišla noc
ale sních nezčernal

jen saze mu ulpívaly
na přísné sazbě chmurných knih
neboť veselé nečetl
a nevěřil jim dávno

a když nakonec
táhl vyprahle a kamsi
basu prázdných piv
to sklo a cinkání mu
připomnělo vánoce

Pomatenec

(Friedrichovi Nietzsche)

vrhal si pod nohy stín
a šlapal na něj
zarputile
jako se šlape po štěstí

tak kráčel
s kabátem rozevlátým
pod utrženým víkem oblohy
v tříštění ozvěn o hrany střech
v klapotu bot
bortícím nahoře i dole

tak kráčel

a zpřevracené město padalo
a točilo se
jako peníz hozený nocí
jako přísně vržený los

Návraty

město bylo namočené do tmy
spíš než do jara
mám-li tu míchat čas jako barvy
přestože nemůže být včera
prostě jen nebylo
kdo by volal do lesa
a k pobořeným zdem
sedala si suť

však o kus dál už domy
stejně kývající klasy hlav
stejně příběhy a hádky
a stejné návraty (ty okázalé)

tak nějak se žilo
místy ležel sníh
byl mráz že o něj šlo zazvonit
tichým slovem

na radnici začali bít půlnoc
pendrekem přes hřbet

čemuž se řehotaje smálo
prázdné náměstí

i na prořídle hvězdy
si pánbůh vypůjčil
a kostel plný naučených frází
důstojně mlčel
všechno se končilo
jen štamgasti počínali pátou rundu
a šenkýřka rovnala velká prsa
o barový pult
jen stovky párů za okny se milovaly
neboť škoda je lásky
která padne vedle
tak nějak se žilo
dokola

*a město bylo namočené do tmy
tedy trochu jako dort
z něžž měsíc ukusoval*

Mathej Thomka, Praha 8

1.

Snažím sa vyhnúť katakombám,
akoby iných nebolo
rovnako krytých popolom.

Snažím sa vyhnúť katakombám,
už vo mne tiká bomba,
prihlasno do stien okolo
Snažím sa vyhnúť katakombám
akoby žiadnych nebolo.

2.

Čierne, čierne, čierne
najsvetlejšie plochy.

Sú tak rovnomerne
čierne, čierne, čierne.

(Nerieši to fernet.)

Viac už nemám pochyb

Sú len čierne, čierne
najsvetlejšie plochy.

3.

V katakombách je Nič,
čo sa mi tak prieči.

Začiernený zenit.

V katakombách je Nič
premýšľaný prečin,
ktorý nejde zmeniť.

V katakombách je Nič.

I tak sa mi prieči.

4.

Neprestávam pátrať
či ma nenájdem.

V predposlednej zmene

neprestávam pátrať.

Slepé nie je nemé.

(K tme ozveny patria.)

Ticho vo mne pátra

či ma nenájdeme.

5.

Prečo ma tak desí,

čo mi nie je známe?

Neprijatá message.

Prečo ma tak desí?

(Či som na zozname.)

Stále som tu. (Kde si?)

Preto ma tak desí,

Čo mi nie je známe.

Simona Hofmanová, Čáslav

Bílá paní

Na starém hradě, totiž na Vyšehradě,

Straší Bílá paní a hezky se vám v noci klaní.

Chodí tam a straší,

v noci zastupuje klekánici.

Má klobouk bílý jako sněženku,

Hezky je to vidět zvenku.

A podívejte, jak se třpytí ty její krásné bílé šaty.

A nezapomeňme na vlečku, bělá se jako šlehačka na dortíčku.

Červené potěšení

Co se to červená v hrnečku?

To by potěšilo každou holčičku.

To jsou přece jahody,

Černá zrníčka v červeném sametu,

Chutnají výborně, jako od maminky,

Když dá na ně špetku rozmarýnky.

Chutnají jako čerstvý vánek

Se šlehačkou v pohárech.

Mart'an Sládeček

Knihy mají tvrdé desky, stránek je v nich tisíce.

No, já říkám třesky plesky, když se dívám z měsíce.

A abyste rozuměli, já jsem Mart'an Sládeček

O knihách vím spoustu zajímavých věciček.

Třeba jak jsou těžké, jak se s nimi zachází,

Pro vás je to velmi lehké, pro mě je to nesnází.

Lucia Hronková, Kostelec u Heřmanova Městce**Popelák**

(na motivy pohádky Popelka)

- Vypravěč:** Dva roky tu tvrdě dřel
Tklivou píseň sobě pěl
- Popelák:** Stal jsem se součástí lůzy
Bydlím tady v domě hrůzy
- Macecha:** Na dvorku je nějak živo ...
Popeláku, dones pivo!
- Popelák:** Mám šedé šaty, ve vlasech popel ...
- Macecha:** Zmlkni už a vymet' kotel!
- Popelák:** Macecha má zlá je žena
- Macecha:** Jdi už a nasuš mi sena
- Popelák:** Běžím tedy do zahrady
Pláču, a nevím si rady
- Macecha:** Ač jsem stará, dobře slyším
Nanos sena, zrní myším!
- Popelák:** Ta žena je dravá saň
bydlet s ní je velká daň
- Nevím však co dělat mám
na všechno je člověk sám
- Tatínka už nemám roky
Macecha to řeší loky
- Maminku mi voda vzala
Macecha radostí lkala
- Macecha:** Vidím v tobě chlapče kal
Ne že to tak půjde dál!
- Naložím ti na záda

Jo, to bude paráda

Popelák: Ne maminko, zanech bití
Odhod' flašku, nech už pítí!

Macecha: Chlapče, ty máš v hlavě blud
Jdi do krčmy, dones sud

Popelák: Koulím sud po prašné cestě
Zdá se mi sen o nevěstě

Dnes se koná ve vsi bál
Kdopak by však o mě stál?

(Vracím se až pozdě k ránu
Přede dveřmi vidím dámu)

Dobry večer milá paní
(Svůdné očko házím na ní)

Ručku mou mi něžně vzala
celou mi jí olíbala

Slyším silné „buch buch buch“
Z domu běží tlustý duch!

To macecha v bílém šatu
Podobá se zdálky katu

Macecha: Ač jsem postel odestlala
Pušku jsem si ze zdi vzala

Co tu chceš ty líná kůže
A proč držíš v ruce růže?

Popelák: Ach matinko, jdu pryč z domu
A beru si věno k tomu

Macecha: Popeláku, ty jsi drzý!

Popelák: Ach matinko, mě to mrzí!

Macecha: Popeláku ty jsi špína
Jdi a dej mi pohár vína

Popelák: Její otec – mocný král

Kdopak by se tebe bál!

Macecha: Nanos domů tamta vědra
Jinak rozlámu ti bedra

Popelák: Ach matinko, to mě mučí
Nejsem již ve tvém područí

Vidíš světlo? Mizí duha!
Už tu nejsem hloupý sluha!

Macecha: Už jdi pryč, ty hloupá hlavo
Nezbývá než zvolat- bravo!

Jsem tu sama, žena stará
Nik se o mě nepostará

Po mém synu, dávno veta
Dostávám chuť na ferneta

Vítězové 2013 :

Próza

1. Petr Doležal
2. Martin Koreček
3. Kateřina Rathouská

Čestná uznání:

Petra Gasnářková, Petra Štarková, Zdeněk Pavel Kranz, Jiří Sýkora, Naděžda Jeníčková,
Vojtěch Mašín, Markéta Bábková, Jitka Dvořáková, Bohumír Procházka

Poezie

1. Vendula Vartová
2. Markéta Vlková
3. Vladimír Cetkovský

Čestná uznání:

Mathej Thomka, Jan Horníček, Simona Hofmanová, Lucia Hronková